

INFORMAČNÍ LISTY ASUD
mimořádné číslo
ke konferenci UČÍME (SE) O EVROPSKÉ UNII
srpen 2018

Konference UČÍME (SE) O EVROPSKÉ UNII je součástí bloku konferencí **Decisions and Dilemmas 3**, které připravuje v letošním roce **Euroclio z fondu Erasmus+** a které se uskuteční ještě na Kypru, v Bulharsku, Chorvatsku, Finsku, Lotyšsku, Portugalsku a ve Španělsku.

Program konference

čtvrtek 14. června 2018

Základní škola Vratislavova 13, Praha 2 – Vyšehrad

14:30 – 15:00	Registrace
15:00	Zahájení konference
15:30 – 16:30	Vstupní workshop – Jak učíme o EU?
16:45 – 17:15	Eva Zajícová: Proč se bavit o vzdělávání o EU? Jaké jsou aktivity Euroclia?
17:15 – 17:30	přestávka
17:30 – 19:00	Jiří Beneš: Otevírání evropských hranic a hraniční kontroly v (post)schengenské době (ofic. příspěvek Euroclia)
19:30 – cca 21:30	neformální setkání s občerstvením v kavárně <i>Čekárna</i>

pátek 15. června 2018

Společnost přátel Lužice – U Lužického semináře 13, Praha 1 – Malá Strana

9:00	Zahájení 2. dne konference
9:30 – 9:45	Regionální spolupráce v kontextu EU – o Lužických Srbech a SPL
9:45 – 10:45	Panelová diskuze o globální výuce a výuce v evropských souvislostech
10:45 – 11:00	přestávka
11:00 – 13:30	Igor Jovanović (Chovatsko) a Eva Zajícová: Povstala z trosek – dramatizace možných i skutečných rozhovorů, které vyústily v pochopení nutnosti a založení EU (překlad z Aj zajištěn - ofic. příspěvek Euroclia)
13:30 – 14:00	Diskuze
14:00 – 14:30	Závěrečné shrnutí a předání certifikátů

Úvodní aktivita

Jak seznámit lidi, kteří se ve velkém množství vidí poprvé, zároveň jak nastartovat tvořivý způsob práce a jak nakousnout otázku Evropské unie a dotknout se při tom všem současného tématu, kterým je migrace?

Dlouze jsem přemýšlel a pak jsem si vzpomněl na seznamovací hru, kterou mne naučili v Olomouci na semináři ARPOKu. Jen jsem hru trochu upravil.

Uspořádání lavic do písmene U vytvořilo prostor, ve kterém jsem pomocí 2 kuželů označil Prahu a Brno. Vyzval jsem všechny, aby se shromáždili v prostoru v místech, kde se narodili. Každý se zároveň představil. Po té jsme se přemístili do míst, odkud pochází náš otec. Až na výjimky nastal šrumelec a přemísťování. Navzájem jsme si představili místa, kam jsme se přesunuli. A do třetice – přesunuli jsme se na místa, odkud pochází matka. Hra získala další rozměr, když jeden z účastníků přeskočil lavice a ocitl se mimo prostor. Maminka je ze Slovenska.

Hra nám pomohla se seznámit, rozpochybovala nás k tvořivé práci a zároveň jsme si na svých rodinách, jak je běžné (chcete-li normální) se stěhovat, přesouvat, migrovat, dokonce přes hranice států (regionů).

Hra je nenáročná a zabrala nám zhruba 10 minut.

Evropský dům a jeho aktivity

Martin Pelc představil během své prezentace činnost Evropského domu.

Evropský dům, který sídlí v Praze v Jungmannově ulici číslo 24, nabízí veřejné debaty, promítání evropských filmů, výukové materiály o EU – více se dozvíte na: <https://evropskydum.cz>. Otevřeno má pro své návštěvníky od pondělí do pátku od 10 do 18 hodin (v pátek jen do 17). Kino promítá především nezávislé evropské filmy v původním znění s českými titulky. Promítá se každou druhou středu od 19 hodin, vstup zdarma. V poslední době rozjíždí velkou kampaň *Hranice jsou na houby*, videu s houbařem jste možná již viděli v televizi, nebo v kině.

Dalším zajímavým počinem je fórum Café Evropa (<http://www.cafe-evropa.cz>), což je forma debatování, která má za cíl neformálním způsobem zatraktivnit diskutování evropských témat většímu okruhu posluchačů. Klade si za cíl přinášet různé pohledy na evropské souvislosti. Záznamy z debat najdete na youtube, nebo na facebooku.

Učební materiály, kvízy, hry a další nápady přináší stránka http://europa.eu/teachers-corner/home_cs, která je v mnoha jazykových verzích, samozřejmě i v češtině. Základní odkaz je <http://europa.eu/>, dále si můžete vybrat jazykovou mutaci, nebo můžete vyrazit přímo na: [bookshop.eu \(https://publications.europa.eu/cs/web/general-publications/publications\)](https://publications.europa.eu/cs/web/general-publications/publications), kde máte obrovské množství publikací ke stažení zdarma.

Webové stránky <http://www.euhrou.cz/> přináší mnoho inspirace. Je možné nich stáhnout materiály pro vyučující i žáky. Stránky v tuto chvíli prochází inovací. Nabízí nejen podpurné materiály, ale i různé kvízy, soutěže a hry. Interaktivní vzdělávací online moduly se například věnují tématice *Byt občanem EU*.

Na závěr první části příspěvku ukázal Martin Pelc důležitý obrázek, kterým vysvětlil, proč vznikla Evropská unie. Stalo se tak s jasným cílem: **Zajistit mír mezi evropskými státy a blahobyt jejich obyvatel.** Unie vznikla na hodnotách, kterými jsou **lidská důstojnost, svoboda, demokracie, rovnost, právní stát a dodržování lidských práv.**

Evropské zákazy – ukázka možné aktivity

Další část příspěvku věnoval zástupce Evropského domu Martin Pelc problematice obviňování EU z lečceho. Spoluatorkou prezentace mu byla Magdaléna Frouzová. Chybou je myslet si, že jakýsi úředník sedící v Bruselu, který sám rozhoduje. Obecně se v médiích píše a říká *Brusel zakázal, nedovoluje, přikazuje* apod. Měli bychom odmala žáků ukazovat a vysvětlovat, že onen *Brusel*, je složitý mechanismus, jehož součástí jsou i zástupci z Česka, kteří také (celkem pochopitelně) spolurozhodují, což se dá poměrně snadno zjistit. Brusel navíc většinou nerozhodne, ale doporučí a je pak na vládách a parlamentech jednotlivých států, jak s doporučením naloží, jak si ho převedou a upraví.

Typickými příklady tzv. evropských zákazů, které proběhly našimi médii, jsou například, že *EU zakáže rum, křivé banány, křivé okurky, zabijačky, pomazánkové máslo, silné vysavače* apod. Jako příklad byl uveden problém s igelitovými taškami, *jejichž používání Brusel omezil jen na 2 tašky týdně.*

Ve skutečnosti již v roce 2013 vyzvala Evropská rada komisi, aby se zabývala problémem rostoucího množství platového odpadu. Následujícího roku komise vypracovala *návrh směrnice* o odpadech.

V roce 2015 prošla směrnice Radou Evropy – pro hlasovalo 28 států (tedy zákonitě i Česko). Proto o směrnici mohl hlasovat evropský parlament. Z 21 českých poslanců bylo 18 pro, jen 3 proti!!! Není tedy možné svalovat vinu na Evropu, nebo na Brusel!

V následujícím roce vyšla směrnice v platnost a pak záleželo na našich úřadech v Česku, jak směrnici uchopit.

V roce 2017 navrhlo Ministerstvo životního prostředí ČR zákon a poslanci zákon schválili!!! Výsledkem našeho zákona je, že obchody nesmějí poskytovat igelitové tašky zdarma.

(Je zajímavé, že i když pozměňovací návrh (zprůsvětlení zákona) prováděl ministr životního prostředí Brabec, na stránkách samotného Ministerstva životního prostředí ČR je také obžalován Brusel, jak si dobře všimli v Respektu <https://www.respekt.cz/denni-menu/vyrok-dne-bere-nam-zly-brusel-igelitky> – pozn. PM.)

Aktivita Co řekl evropský komisař?

Cílem je zamyslet se nad jednotlivými výpověďmi a pohovořit o uvedených myšlenkách. Zajmout k nim stanovisko, argumentovat na základě svých schopností a dovedností.

Aktivita přináší několik reálných výroků Dimitra Avramopoula, evropského komisaře pro migraci, vnitřní záležitosti a občanství. Žák se jednak zamyslí nad samotnými

výroky, jednak popřemýšlí, ve kterém okamžiku se stal obětí manipulace, neboli mu byl podsunut falešný názor. Důležitá je argumentace, proč uvedenou citaci vybral.

- a) *Je načase čelit pravdě... Jediným způsobem, jak změnit naše azylové a migrační politiky do budoucna, je v první řadě kolektivní změna našeho myšlení...*
- b) *Nemůžeme a nikdy nebudeme schopni zastavit migraci.*
- c) *Migrace je emocionální, citlivá záležitost... ovlivněná rostoucím nacionalismem, populismem a xenofobií.*
- d) *Pokud vidím, jak na ulici žebra dítě, migrant, vždy se mi sevře srdce a sáhnou do peněženky.*
- e) *Všichni potřebujeme být na konci dne připraveni přijmout migraci, mobilitu a rozmanitost jako novou normu.*

http://neviditelnypes.lidovky.cz/evropa-masova-migrace-jako-nova-norma-dwu-p-zahranici.aspx?c=A180125_201738_p_zahranici_wag

Úkoly:

1. Jedna z citací je vymyšlená, evropský komisař pro migraci ji nikdy neřekl. Zkuste najít, která to je a vysvětlíte, proč si to myslíte.
2. Mohl bys najít nějakou situaci, se kterou byste souhlasili. Proč?
3. Najdete naopak nějakou citaci, se kterou nesouhlasíte? Proč?

Odpovědi:

1. Vymyšlení je d). Jako jediná není obecná, ale vyjadřuje soukromý pocit člověka. Avramopoulos jako evropský komisař hovoří v ostatních bodech obecně.
2. a 3. - *individuální*.

Poznámka:

V případě, že by se ve třídě vytvořila zajímavá a protichůdná argumentace u názorů řeckého politika, je vhodné využít metodu škálování – vytvořit ve třídě symbolickou osu, na jejímž jednom konci bude názor *určitě nesouhlasím*, který bude dál postupovat přes *mírný nesouhlas*, *nevím*, *mírný souhlas* až po *určitě souhlasím*. Skupiny se mohou spojit – propojit, navzájem uvádět argumenty. Aktivita může přesáhnout i rámce, žáci mohou ke svým stanoviskům vytvořit transparenty, kampaně apod.

Euroclio a Historiana

Eva Zajícová začal svůj příspěvek zajímavou myšlenkou, ke které došla na základě mnoha rozhovorů: *Učitelé se v problematice Evropské unie necítí kom-fortně*. Což je škoda, protože z Evropy k nám putuje mnoho zajímavého materiálu, stačí si vybrat.

Nejprve se Eva věnovala Eurocliu – <https://euroclio.eu/> a představila aktivity organizace, která letos oslavuje dvacet pět let svého trvání. Organizace vznikla na základě doporučení Rady Evropy. Jejím **cílem je vytvářet mosty v chápání historie**, zastřešovat diskuze o kontroverzních tématech, vydávat metodické příručky, nové učebnice a další publikace. Zajišťuje setkávání na zajímavých místech a spojuje minulost s přítomností. Mezi

jakési „top“ otázky patří: Jak se Evropa vyrovná s novým pohledem na **společnou historii**? **Jak vidí ostatní státy naši historii**? Nevidí ji jinak? Tuto otázku jsme někteří pocítili v *karlovském roce* – ukázalo se totiž, že Karel IV. není jen „náš“!

Euroclio zastřešuje diskuze o kontroverzních tématech, jakými jsou např. holocaust, rasismus, turecké nebezpečí“, neb třeba Velká Británie jako koloniální téma (toto téma nebudeme asi v českém prostředí chápat jako kontroverzní). Dále nabízí metodickou pomoc učitelům, vydává publikace, umožňuje setkání na „problematických“ místech, zprostředkovává odborníky atd.

Jednou za rok organizuje Euroclio setkání zástupců jednotlivých členských organizací. Pamětníci si jistě pamatují setkání v roce 2002, které za podpory MŠMT orani-zovala ASUD pod vedením Heleny Mandelové.

Webovým prostorem, který někteří vyučující využívají je portál Historiana – <https://historiana.eu>. Historiana byla nejprve platformou k ukládání informací z projektu a postupně se stala jakousi *vlajkovou lodí* Euroclia, zastřešuje drtivou většinu projektů.

Přednášející představila projekt, který se týkal mapování situace, ve kterých předmětech se v jednotlivých státech EU učí o Evropské unii a jak se tato skutečnost projevuje v učebnicích? Tento projekt s názvem *Teaching Europe* přinesl zajímavé výsledky. Ve většině států je téma Evropské unie probíráno jak v hodinách dějepisu, tak i zeměpisu a společenskovedních oborů. Texty vyznívají většinou pozitivně, účastníci setkání se domní-vali, že ve státech EU je i pozitivní výuka směrem k Evropské unii. Problémem učebnic obecně dějepisu je fakt, že se látka o Evropské unii objevuje až v 9. třídě, což je pozdě! Závěrem je: Který předmět by tedy měl dějepis zastoupit, aby se o EU hovořilo dříve? Nehledě na fakt, že by se s problematikou Unie mělo pracovat již na prvním stupni!

Následná diskuze na konferenci tento názor potvrdila. Učivo o Evropské unii je naprosto jasně oborem mezipředmětové praxe, může sloužit jako náplň průřezových témat, neboť stejně jako látka o vlasti přesahuje rámec jednotlivých školních předmětů. Což však na vyučující klade zvýšené nároky o znalosti v oblasti eurounijních reálií.

Protože jedním ze závěrů projektu *Teaching Europe* byla i potřeba *Učit učitele EU, jak o EU učit*, rozeběhl se projekt **Decisions and Dilemmas**, jehož cílem bylo ukázat vyučujícím nové materiály, které by žáky (ale i učitele samotné) měly bavit, měly by přinášet do hodin dějepisu dramatickou složku (divadlo), prožitky a měly by všechny účastníky výchovně-vzdělávacího procesu pozitivně motivovat.

Eva ráda během výuky různé hry, tak připravila i jednu pro účastníky.

Co byste dosadili k těmto číslům?

Euroclio 73 – 46 ...

24 000 ...

15 ...

25 ...

Praha 2018 ...

? ...

Některé údaje účastníci odhadli – tak pro úplnost:

Euroclio 73 – 46 ... v Eurocliu pracuje 73 organizací ze 46 států

24 000 ... do projektu Historiany je zapojeno 24 000 osob
15 ... projektů v tuto chvíli běží
25 ... let pracuje Eroclio
Praha 2018 ... to je naše setkání
? ... kolik žáků a vyučujících inspirujeme dál?

V rámci projektu **Decisions and Dilemmas** se konaly tři samostatné workshopy v Bruselu, jichž se postupně účastnilo několik dvojic pedagogů z členských států Evropské unie. Zástupci ASUD se účastnili třetího setkání v Bruselu v únoru 2018. Českou republiku zastupovali Eva Zajícová a Jiří Beneš.

Oba účastníci se seznámili s nabídkou aktivit v rámci daného projektu. Zde přinášíme několik zajímavých námětů, témat:

Poválečná Evropa – porovnání životních příběhů osob z různých částí Evropy z doby mezi lety 1945 – 1948. Podobné aktivity k válce bývají součástí seminářů Památníku Terezín.

Evidenční údaje – zpracování výsledků výzkumů z poválečné doby – žáci si všímají změny (proměny) hranic, nových vlád, zničení infrastruktury, poválečné krize.

Jaké to bylo: Žít v poválečné Evropě? - Život souvislostech, potřeba podpory, pomoci, potřeby obyčejných lidí.

Vytváření Evropské unie – divadelní hra.

Hledání dlouhodobé stability – vytvoření časové linie od roku 1648 do 1945. Jaké cesty se hledaly ke spojení? jak se zvládaly konflikty?

Srovnávání mírových smluv v Evropě – 1645, 1815 a 1919. Diskuze, kritika, hledání, jak udělat lepší smlouvu?

EU v kontextu měnícího se světa – orování starých konfliktů a jejich hrozeb a nových konfliktů, jejich hrozeb.

Rozhodnutí a dilemata – Proč jsme si uvědomili, jak je těžké sjednotit Evropu?

Společná zemědělská politika CAP – Je potřeba?

Výzva k evropské stabilitě – Jak je Evropa stabilní? Jaké použijete argumenty?

Shody a rozdíly – spolupráce evropských států. Jak se staví evropské státy k válkám mimo Evropu, např. k válce v Iráku?

Shody a rozdíly – věda, CERN jako příklad spolupráce.

Ekonomická nerovnováha v Evropě – Jak s tím pracovat?

EU v globálním kontextu – např. z pohledu afrického farmáře.

Ekonomika EU uvnitř a směrem ven.

Máme se strachovat o osud EU? Závislost na energiích.

Otevírání hranic, Schengenský prostor – Jak funguje? Mají být hranice otevřené? Jak migrantská krize ovlivňuje Schengen?

Život a odpočinek – historie obyčejných lidí, život teenagerů.

Otevírání evropských hranic a hraniční kontroly v (post)schengenské době aneb Jak migrantská krize otřásla základy a principy Evropské unie?

První oficiální příspěvek Euroclia měl 2 části: a) teoretickou, kdy přednášející zároveň ukazoval power pointovou prezentaci s mapami; b) praktickou, kterou si účastníci semináře vyzkoušeli.

Evropa je ideální kontinent pro cestování. Nachází se zde mnoho historických pozoruhodností a dá se zde obdivovat mnoho krás.

Ale před rokem 1985 bylo dost těžké cestovat do různých zemí. Mnoho turistů si muselo zajišťovat cestovní víza pro každou zemi, která byla na jejich cestovatelském seznamu. Souviselo to s mnohým papírováním a nemalé byly i náklady a to dokonce už předtím, než jste vůbec někam vyjeli. Většina z těchto obtíží zanikla se vznikem Schengenské smlouvy.

Schengenská smlouva zahrnuje vlastně dvě dohody, které byly ratifikovány v roce 1985, respektive v roce 1990. Smlouvy zrušily hraniční kontroly a zajistily mnohem jednodušší cestování v některých částech Evropy. V daných smlouvách se hovoří o následujícím:

1985 – Schengenská smlouva z roku 1985 zahrnovala státy ekonomické unie Beneluxu, Francouzskou republiku a Spolkovou republiku Německo. Vlády těchto států se shodly, že zruší hraniční kontroly na společných hranicích. Namísto zastavování a prohledávání mohlo každé auto se zeleným víza štítkem na předním skle jednoduše projet přes hranice bez jakéhokoli zdržování. Na hraničních přechodech přesto stále ještě zůstávali pohraničníci, aby vizuálně kontrolovali vozidla projíždějící přes hranice. Období je známé, jako Schengen I. 1990 - Schengenská smlouva z roku 1990, které se také říká Schengen II., šla ještě o krok dále. Smlouva přijala opatření, která měla po nějaké době kompletně odstranit hraniční kontroly.

Obě Schengenské smlouvy byly významným průlomem pro cestování v Evropě. Bylo tak ukončeno nekonečné čekání na odbavení a přestaly vznikat i kilometry dlouhé fronty na hranicích. Lidé v schengenském prostoru teď mohli do sousedních zemí cestovat bez předkládání jakýchkoli dokumentů. To ovšem neplatilo pro leteckou dopravu, zde bylo stále nutné předkládat pasy z bezpečnostních důvodů, ale hraniční kontroly se výrazně zjednodušily a v některých případech přestaly existovat.

Šestnáct evropských zemí tehdy přijalo Schengenskou smlouvu. Byly to Rakousko, Belgie, Dánsko, Finsko, Francie, Německo, Řecko, Island, Itálie, Lucembursko, Norsko, Portugalsko, Španělsko, Švédsko, Švýcarsko, Nizozemí. Původní Schengenské smlouvy se staly součástí legislativy těchto států a je na ně odkazováno jako na klíčové dokumenty. Někteří dlouholetí členové EU se přesto nechtěli stát součástí schengnského prostoru, byla to např. Irská republika. V power pointové prezentaci je mapa Evropské unie a schengenského prostoru pro úvodní aktivitu.

Evropská migrantská krize, nebo evropská uprchlická krize, je pojmenování pro sérii událostí, které se vztahují k příchodu velkého množství lidí hledajících azyl či ekonomické jistoty. Tito běženci přicházejí do EU, jsou z Asie, Afriky a z některých částí

jihovýchodní Evropy (Kosovo a Albánie). Počátek migrantské krize je v roce 2010 a vrcholu dosáhla v roce 2015. Důvody pro tento masový nárůst migrantů jsou silně propojeny s dlouhodobou nezaměstnaností, chudobou, ale také je to následek nedávných válečných konfliktů, především v Sýrii, kde občanská válka zapříčinila exodus obyvatelstva do okolních států, a v Libyi, kde pád Kaddáfího režimu vedl k anarchii. Dobře organizované skupiny převaděčů situace využily.

Do poloviny roku 2015 většina lidí přijížděla na lodích přes Středozemní moře a to převážně k italskému pobřeží. Mnoho lidí při těchto pokusech utonulo v důsledku převrácení či potopení přeplněných lodí. Od té doby se mnohem větší počty lidí začaly ke hranicím EU dostávat přes Balkán, kde přecházejí do Řecka a Chorvatska. Přestože evropská společnost byla zděšena situace, jaké lidé čelí ve válkou rozervaných zemích, a ozývaly se mnohé hlasy, které volaly, aby EU začala naplňovat morální a právní závazky vůči těmto lidem, byly zde také velké obavy, které varovaly před možným přetížením sociálních systémů, narušením bezpečnosti a před možnými riziky pro evropskou křesťanskou identitu, která by mohla být ohrožena velkým přílivem muslimů. Různé evropské státy proto zaujaly rozdílné postoje, například Německo iniciovalo politiku „otevřených dveří,“ na druhé straně Maďarsko začalo stavět ploty z ostatního drátu.

Materiály pro učitele a pro výuku

K této aktivitě jsou vytvořené dvě power pointové prezentace, které je možné využít se studenty a žáky:

- 1) animované mapy toku migrantů do schengenského prostoru a
- 2) historie schengenského prostoru,

Je též vytvořena tabulka pro studenty, kterou by měli s pomocí studijních materiálů doplnit – viz níže.

Materiál pro studenty je rozdělen do tří skupin. Před hodinou je potřeba jej nakopírovat a rozdělit do složek. Skupina jedna bude mít zdroje (novinové články, fotky a mapy), které odůvodňují potřebu znovu ustanovit hraniční kontroly mezi zeměmi v schengenském prostoru. Skupina dvě bude mít zdroje (novinové články, fotky a mapy), které budou podporovat názor, že Evropská unie má povinnost podpořit migranty a přispět k vyřešení migrantské krize. Skupina tři bude mít zdroje (výpovědi lidí žádajících i visa, oficiální dokument úřadů zabývajících se imigranty), které nastíní perspektivu lidí, kteří jsou mimo Evropskou unii. Představí i pohled na proces získávání víz a na vstup do zemí schengenského prostoru a zemí EU.

Učební výstupy

Studenti identifikují a budou analyzovat pozice jednotlivých hráčů v EU vzhledem k migrantské krizi. Vše bude zahrnovat lidi, kteří jsou pro a proti ukončení svobodného pohybu v schengenském prostoru, ale i pohled lidí, jež žijí mimo schengenský prostor.

Studenti zhodnotí, jakým způsobem a do jaké míry migrantská krize ovlivnila vztahy uvnitř EU, a poskytnou vlastní argumenty a názory na to, jak by EU měla řešit migrantskou krizi.

Schopnosti a vývoj představ

Aktivita povede studenty k tomu, aby prozkoumali úhly pohledu, diskutovali za použití fakt, zhodnotili náhledy na téma, zhodnotili důležitost tématu a vyvodili vlastní promyšlené závěry.

Otázky

Následující otázky pro diskuzi a pro zamyšlení umožní studentům, aby formulovali stanovisko k základním otázkám.

Jak migrantská krize otrásla základy a principy Evropské unie?

Měla by EU zaujmout politiku „otevřených,“ nebo „uzavřených“ hranic?

Jaké jsou kladné stránky otevřených hranic? Komu to prospívá?

Jaké byly důsledky dočasného pozastavení Schengenských dohod?

Do jaké míry politika „dočasného“ pozastavení Schengenu způsobila zhoršení vztahů mezi zeměmi EU?

Jak by EU měla řešit migrantskou krizi?

Plán aktivity - Aktivita zabere maximálně 90 min.

První krok: 10 minut (pozn: Nemuselo být potřeba, pokud Vaši studenti jsou už s tématem obeznámeni. Pokud nejsou a Vy máte málo času, je možné tuto část zadat jako přípravný domácí úkol). Power pointová prezentace o historii Schengenu. Poslední slide obsahuje otázky, které by měly studenty posunout od faktických informací k tomu, aby začali formulovat své vlastní názory. Jaké jsou hlavní výhody Schengenské smlouvy:

A sice z pohledu: A) obchod, B) ekonomika, C) soudržnost.

Kdo získává nejvíce?

Jaké jsou výhody a nevýhody politiky otevřených hranic?

Druhý krok: 10 minut (pozn: opět může být zadáno jako domácí úkol).

Představení migrantské krize pomocí map v power pointu. Studenti „čtou“ v mapách, aby se dozvěděli vývoj migrantské krize a cesty migrujících do Evropy od roku 2008.

Třetí krok: 35 minut (pozn: Zde je možné začít hodinu. V tomto případě, je možné přidat 5 minut, abyste zrekapitulovali práci, kterou si studenti připravili při práci s mapou. Viz druhý krok.) Studenti jsou rozděleni do tří skupin a jsou jim poskytnuty materiály se zdroji. Tyto studijní materiály by měly být předem připraveny ve složkách. Je nutné je předem nakopírovat a rozdělit do složek pro každou skupinu. Skupina jedna bude mít zdroje (novinové články, fotky a mapy), které odůvodňují potřebu znovu ustanovit hraniční kontroly mezi zeměmi v Schengenském prostoru. Skupina dvě bude mít zdroje (novinové články, fotky a mapy), které budou podporovat názor, že Evropská unie má povinnost podpořit migranty a přispět k vyřešení migrantské krize Skupina tři bude mít zdroje (výpovědi lidí žádajících víza, oficiální dokument úřadů zabývajících se imigranty), které nastíní

perspektivu lidí, kteří jsou mimo Evropskou unii. Představí i pohled na proces získávání víz a na proces vstupu do země Schengenského prostoru a země EU. Studenti by měli materiály důkladně prostudovat a doplnit tabulku. Tato tabulka bude použita pro pozdější diskuzi. Je možné pracovat individuálně, nebo v menších skupinách.

Čtvrtý krok: 35 minut.

Zástupci všech skupin poskytnou odpovědi, které by měly zodpovědět následující otázky a to vždy z perspektivy, kterou nastudovali. Čili budou hájit názor, který právě studovali. V tomto okamžiku by do diskuze neměli vnášet jejich vlastní názory. (Tato technika by měla dopomoci, aby se v tomto emocionálním a kontroverzním tématu cítili volněji a bezpečněji.)

Měla by EU zaujmout politiku „otevřených,“ nebo „uzavřených“ hranic?

Jaké jsou kladné stránky otevřených/zavřených hranic? Komu tento stav prospívá a komu ne?

Jaké byly důsledky dočasného pozastavení Schengenských dohod?

Do jaké míry politika „dočasného“ pozastavení Schengenu způsobila zhoršení vztahů mezi zeměmi EU?

Jak by EU měla řešit problém s uprchlíky?

Shrnutí

K dokončení aktivity je možné studentům zadat, aby sepsali odstavec zodpovídající otázku: Jak migrantská krize otřásla základy a principy Evropské unie?

Doporučené fráze, které by měly pomoci strukturovat tuto práci, jsou:

„Z úhlu pohledu lidí, kteří podporují stanovisko otevřených hranic,...“

„Z úhlu pohledu lidí, kteří pociťují, že EU by měla chránit zájmy svých vlastních obyvatel,...“

„Následky pro Evropskou unii se zdají být...“

Pracovní listy a texty

Poznámka: V ideálním případě má žák (skupina žáků) před sebou list papíru s otázkou. Na list odpovídá.

Pracovní skupina 1 - zadání

Udejte důvody/ argumenty pro to, proč je potřeba znovu zavést kontroly na hranicích mezi státy v Schengenu.

Pracovní skupina 2 – zadání

Udejte důvody/ argumenty pro to, proč Evropská Unie a Evropa má odpovědnost a povinnost pomoci migrantům a má přispět k řešení migrantské krize.

Pracovní skupina 3 – zadání

Uveďte argumenty které hovoří ve prospěch následujících výroků:

Žádost o víza je jednoduchá. / Žádost o víza není jednoduchá.

Pracovní skupina 1 – texty

Maďarský prezident Viktor Orbán, k migrantské krizi – září 2015

„Evropa, její hranice a křesťanské hodnoty jsou chráněny ostatním drátem“ – To byl postoj a šokující zpráva maďarského ministerského předsedy, Viktora Orbána, který v textu uveřejněném v listu Frankfurter Allgemeine Zeitung, opakuje, že „Maďarsko udělá cokoli pro to, aby bránilo hranice Schengenu. Stejně jako kdyby čelil *barbarským nájezdníkům* a ne zbídačeným lidem utíkajícím před válkou.“ Orbán představil plot z ostatního drátu na hranicích mezi Srbskem a Maďarskem jako svůj úspěch a ne jako ostudný čin:

„Nestavíme plot z ostatního drátu pro zábavu, ale proto, že je to nezbytné. Plot je jednoduše linie obrany a ochrany před přílivem uprchlíků, kteří jsou nebezpečím, jež může podkopat základy křesťanské Evropy.“

Zdroj: Politika, Autor: Zorana Suvakovic, 03.09.2015. y 22:00 (Politika, srbský denní tisk) <http://www.politika.rs/scc/clanak/337426/%D0%94%D0%B0-%D0%BB%D0%B8-%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D1%98-%D0%B2%D0%BE%D0%B7-%D0%B8%D0%B4%D0%B5-%D1%83-%D0%9D%D0%B5%D0%BC%D0%B0%D1%87%D0%BA%D1%83-%D0%9D%D0%B5-%D0%B8%D0%B4%D0%B5-%D1%83-%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D0%BE%D1%80> (23. květen 2016)

Kontroverzní názor Miloše Zemana – „Nemožnost integrace Muslimů“ – 2016

Český prezident, Miloš Zeman, řekl, že „evropská zkušenost ukázala zbytečnost pokusů i integraci muslimské komunity do evropské společnosti. Zkušenost zemí západní Evropy, kde jsou ghetta a izolované oblasti... znovu ukázala, že integrace muslimů je nemožná.“ – řekl Zeman pro magazín Blesk. Prohlásil, že bude bojovat proti povinným limitům pro přijetí uprchlíků, ve kterých je od jednotlivých členských zemí EU požadováno poměrně přijetí počtu uprchlíků vzhledem k jejich počtu obyvatel, velikosti a ekonomické síle.

Zdroj: Dnevni Avaz, 18. ledna 2016 (Dnevni Avaz bosenský denní tisk).

Vůdci EU schválili bezpečnostní kontroly pro všechny cestovatele, EU povolalo i tajnou službu

Budoucnost volného cestování uvnitř schengenského prostoru byla opět zpochybněna. Stalo se potom, co v pátek Francie oznámila, že na dobu neurčitou znovu obnoví hraniční kontroly jako reakci na pařížský masakr. Od útoků z minulého pátku byly na hlavních tazích mezi Francií a Belgií zřízeny kontrolní stanice, na kterých probíhají pasové kontroly všech projíždějících. Kontroly proběhly také v některých mezistátních vlacích, vlaky byly též sťeženy ozbrojenými strážemi. I přes soulad s Schengenskými dohodami, které umožňují mimořádné bezpečnostní kontroly, je tento krok dalším úderem pro svobodu cestování, obzvláště po té, co Německo, Rakousko, Dánsko a další státy obnovily dlouho nepoužívané hraniční kontroly ve snaze zamezit přílivu stovek tisíc uprchlíků. Evropská komise ustoupila požadavkům rozezlené Francie a souhlasila s přepsáním Schengenských smluv, aby zajistila systematické bezpečnostní monitorování každého cestujícího přijíždějícího

ciho do Evropy – další rozklad principů volného pohybu. Stěžejním motem je výrok Bernarda Cazenoveho, který prohlásil, že je to klíčová obrana proti terorismu a migrantům. Článek je z 20. listopadu 2015

Zdroj: <http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/europe/france/12008561/Schengen-at-risk-as-France-imposes-indefinite-border-controls.html> (21. květen 2016)

Švédsko zavede kontroly cestovních dokumentů na mostě z Dánska, aby zastavilo příliv migrantů

„Všichni kdo cestují přes most Oresund či tunelem z Dánska do Švédska byli varováni před velkým zpožděním, jež je způsobeno zavedením bezpečnostních kontrol, které iniciovalo Švédsko. Most i tunel se totiž staly hlavním vstupním bodem do země.“ Dánsko na druhé straně zavedlo kontroly na svých hranicích s Německem, od pondělí se přidalo i Švédsko. Evropský sen o volném pohybu osob a materiálu uvnitř Schengenského prostoru tak dostal dvojitý úder, vše je způsobeno rekordním přívalem migrantů.

Švédsko začalo kontrolovat cestovní dokumenty osob přijíždějících z Dánska v pondělí. Stalo se tak poprvé za posledních padesát let a způsobilo to zpoždění až padesát minut u vlaků a autobusů přejíždějících 4,9 km dlouhý Oresundský most, evropský nejdelší silniční a vlakový most. Osobním automobilům se kontroly vyhnuly.

Dánský premiér prohlásil, že krok švédské strany nedává jeho zemi jinou možnost, než začít s vlastními pohraničními kontrolami. Apeloval také na vedení Evropské unie aby zaujala jednotné stanovisko a dospěla k společnému rozhodnutí, které by pomohlo lépe chránit vnější hranice proti přílivu migrantů. Článek uveřejnilo AFP v lednu 2016.

Zdroj:<http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/europe/sweden/12079717/Sweden-imposes-ID-checks-on-bridge-from-Denmark-to-stem-migrant-influx.html> (May 20 2016)
By AFP2:00PM GMT 4. ledna 2016

foto Plot z ostnatého drátu na Maďarských hranicích, srpen 2015

Pracovní skupina 2 – texty

Jak se Angela Merkelová stala matkou uprchlíků

Pár dní po té, co byl nalezen nákladní automobil plný těl migrantů na silnici v Rakousku, Angela Merkelová přestal brát ohled na Dublinské dohody a dojednala, že migranti jsou povinni zažádat o azyl v první zemi EU, do které vskočí. Všechny ostatní země EU, dle této dohody, mohou deportovat migranty do země, kde vstoupily na území EU. Opatření počítala s tím, že azylanti jsou ve zbídačeném stavu a nejsou schopni takto cestovat, natož aby si vybrali zemi, která by jim poskytla lepší pomoc. V praxi to znamenalo, že Itálie, Řecko a Španělsko, země nejvíce zasažené ekonomickou krizí, budou muset investovat nemalé prostředky, aby se postaraly o migranty.

Německá kancléřka se přidala ke Švédsku a oznámila, že její země přijme všechny migranty ze Sýrie, nezávisle na tom, do které Středomořské země vstoupily. Článek publikován v „Politika“, čtvrtek, 3. září 2015, 15:00 hod. Polotika – Srbský denník.

Předseda evropské komise varuje: Konec Schengenu znamená konec Eura

„Pověst EU ve světě je ohrožena z důvodu neschopnosti členských států zvládat uprchlickou krizi.“ To prohlásil včera předseda evropské komise Jean Clode Juncker v Bruselu... „Je nepřijatelné, aby některé členské státy prohlašovaly, že nebudou přijímat uprchlíky. To je nemožné.“ Řekl, že pro něj bylo až trapné hovořit o evropském problému s uprchlíky se zástupci Libanonu a Jordánska, jejichž státy přijaly přes dva miliony uprchlíků...

S odkazem na Euronews, Juncker varoval, že nezaměstnanost v EU poroste, pokud se Schengenská zóna začne drolit... „Schengen je jedním z největších úspěchů evropské integrace. Bez Schengenu, bez volného pohybu pracovní síly a bez svobody cestování Euro postrádá smysl,“ varoval Juncker. Také řekl, že pokud někdo chce zabit Schengen, v důsledku zničí i jednotný evropský trh, čímž vznikne problém rostoucí nezaměstnanosti a zpomalí se tak ekonomický růst v Evropě.

Zdroj: 'Oslobođenje', 16. leden 2016. Oslobođenje – bosenskohercegovinský deník

Lékaři bez hranic kritizují Evropu za postoj k uprchlické krizi – leden 2016

Evropa zhoršila uprchlickou krizi v roce 2015. Je s politováním, jak Evropa selhala při převzetí zodpovědnosti za exodus, který vrhl přes jeden milion lidí na ulice, konstatovala organizace Lékaři bez hranic v dnes uveřejněné zprávě.

„Budeme si pamatovat rok 2015 jako rok, ve kterém Evropa politováníhodně propásla možnost převzít zodpovědnost a odpovědět na naléhavé potřeby pomoci pro více než jeden milion mužů, žen a dětí.“ konstatovala nestátní organizace.

Dále připomíná, že v minulém roce zahynulo téměř 3800 lidí při pokusech překročit Středozemní moře. Lékaři bez hranic odsoudili evropské odmítnutí návrhů na „legální a bezpečnou alternativu nebezpečné cesty po moři.“ Díky tomu více než milion lidí skončilo rukou pašeráků na přeplněných lodích.

Nestátní organizace také kritizovala podmínky přijetí, hlavně v Řecku, kde úřední činitelé „selhali při organizaci humanitního a odpovídajícího systému přijímání uprchlíků,“ což se týkalo hlavně registrace migrantů.

Lékaři bez hranic striktně odmítají „jednostranná a nezodpovědná rozhodnutí na uzavírání hranic v Evropě a nedostatek schopnosti spolupráce mezi členskými státy, které hazardují se zdravím a důstojností migrantů, tím že naprosto nepředvídatelně buď otevírají, nebo uzavírají své hranice.

Zdroj: Index, 19. leden 2016

<http://www.index.hr/vijesti/clanak/lijecnici-bez-granica-ostro-napali-evropu-zbog-ponasanja-u-izbjeglickoj-krizi/869179.aspx>

Řecký ministr nazval uprchlické stanové městečko „novodobé Dachau“

„Řecký ministr vnitřních věcí Panagiotis Kouroumbilis popsal uprchlický tábor v Idomeni jako „novodobé Dachau,“ za což viní Evropskou politiku uzavírání hranic.

Ministr kritizoval životní podmínky v provizorním uprchlickém táboře v Idomeni, ležící u dřívějších řecko-jugoslávsko-makedonských hranic. Zašel až tak daleko, že stanové městečko přirovnal k nacistickému koncentračnímu táboru v Dachau.

„Neváhal bych přirovnat tábor k novodobému Dachau. Považoval bych to za následek uzavírání hranic. Věříme v Evropu s otevřenými hranicemi.“ Prohlásil Kouroumblis během své návštěvy regionu.

Zdroj: A. Makris – 18. březen 2016

<http://greece.greekreporter.com/2016/03/18/greek-minister-calls-refugee-tent-city-modern-day-dachau/> (May 24th 2016)

Novinář Jerko Bakotin o situaci v uprchlickém táboře v Idomeni- duben 2016

„V Idomeni jsem strávil dobrých patnáct dní. Situace se tam neustále mění, záleží na počasí: Když je slunečno, nebo alespoň sucho, tak je to „jenom“ strašné, ale pokud začne pršet, celá situace se ještě mnohem víc zhorší... Ale odpusťme si zbytečné blábolení, přibližně dvanáct tisíc lidí zde uvízne na celé týdny bez jakékoli představy, co s nimi bude dál... Řeknu-li to bez obalu, myslím, že evropské pokrytectví je mnohem důležitější než moralizování o „morální krizi.“ Klíčovým aspektem je zde to, že Západ se chová tak, jako kdyby tito lidé byli pohromou, která přichází zhůry. Nicméně je jejich exodus je jen následkem západních intervencí, ničení Středního Východu a dalších zemí od Libye po Afghánistán. Nyní by Západ měl přijmout malou část utrpení, za které je částečně odpovědný. Znovu se opět ukazuje, že lidská práva, solidarita a tak dále nejsou nic než prázdné pojmy, pokud dojde na lidi, kteří ke svému neštěstí nejsou křesťané a ještě k tomu běloši.

Celé to opravdu není o „uprchlické krizi“ – nečelíme desítkám miliónu lidí, jsou to nanejvýš dva až tři miliony lidí, což je stále méně než 1 procento populace EU. Nejsilnější ekonomické uskupení na světě, unie zemí čítajících 550 milionů lidí, není schopna začlenit méně než jedno procento lidí, kteří prchají před masakry a chudobou – to je tragické. Myšlenka EU se tak obrací ve vtíp, neschopný a rasistický vtíp, protože vítá lidi postižené válkou a utrpením plotem z ostnatého drátu.“

Zdroj: <http://www.6yka.com/novost/102411/savremeni-dahau-u-neizvjvesnosti-izbjeglice-u-idomeni-polagano-umiru-foto> (April 1st 2016)

Fotka J. Bakotina z uprchlického tábora v Idomeni, duben 2016. (autor dal své svolení pro použití této fotografie)

Pracovní skupina 3 – texty

Osobní zkušenost se získáváním víz na cesty do zemí Schengenského prostoru

Být izolován, není hezký pocit

„Když je kontrolován každý váš krok, který uděláte v jiné zemi, cítíte, že jste jiní, už předem daný do škatulky. Jako po občanech Kosova je po nás požadováno, abychom měli pro cestování víza. Já osobně mám mnoho schengenských víz, všechny z nich jsou z pracovních důvodů, ne z rodinných důvodů, nebo pro zábavu. Abych mohl dělat svou

práci, potřebuji cestovat, pro každou cestu vízum potřebuji. Je to vysilující - připravovat dokumenty, které jsou potřebné a vše zabere až deset dní. Složka s dokumenty, které potřebujete, je pěkně tlustá, některé dokumenty jsou originály, jiné kopie, to záleží na velvyslanectví, které vízum vydává. Stojí to i spoustu času, protože čekáte v dlouhých frontách, abyste dostali ty správné papíry od úředníků. Potom si musíte domluvit schůzku kvůli vízům a věřte, že před vámi je objednána velká řada lidí, tak zase musíte čekat. Záleží také na tom, kde se ambasáda nachází, někdy jsou dokonce silnice k ambasádě zablokované čekajícími lidmi.“
D. X. učitel historie z Kosova.
Rozhovor ze 4. května 2016

Osobní zkušenost ze získávání víz z Velké Británie

„Aby občané Bosny a Hercegoviny dostali víza do Velké Británie, musí si připravit: jednu fotografii, potvrzení o zaměstnání a bankovní výpis o platu za uplynulé tři měsíce. Dokumenty musí být přeloženy do angličtiny, překlad musí být přiložen k originálům.

Internetové stránky britské ambasády dále obsahují čtrnáctistránkovou žádost, která musí být vyplněna, vytisknuta a podepsána.

Poté všechny dokumenty musí být dopraveny do Sarajeva na zastupitelství, prostřednictvím jehož jsou dokumenty posílány na britskou ambasádu ve Varšavě, v přesně daném čase. Zpoždění je nepřipustné. V praxi to znamená, že lidé si musí vzít volno a přivést tyto papíry do Sarajeva osobně, navíc si musí platit všechny cestovní náklady.

Předtím, než se dostanete k pohovoru o udělení víz, musíte zaplatit poplatek ve výši 188 Euro (průměrný plat v Bosně a Hercegovině je okolo 400 Eur).

Občanům, kteří jdou na pohovor pro udělení víz, jsou vyfoceni, je jim skenována sítnice a jsou jim sejmuty otisky všech prstů na obou rukách.

Při přiletu do Velké Británie (stalo se mi to na letišti v Belfastu 16. března 2016), jsou občané Bosny a Hercegoviny požádáni, aby se odebrali do oddělených místností, kde jsou jim sejmuty otisky palců a ukazováků obou rukou.“

T. J. občan Bosny a Hercegoviny, rozhovor z 28. srpna 2016

Vízum na jeden den

„Pro mé postgraduální studium jsem musel často cestovat do Turecka. Když Bulharsko vstoupilo do EU, začalo být problémem cestovat autobusem, protože jsme nemohli projet přes Bulharsko bez víz. Vezmeme-li v úvahu, že letenky byly třikrát dražší, cesta posilnicí a tranzitní víza byly jedinou možností. To, že jsem musel cestovat, byl problém sám o sobě a nyní jsem ještě musel zařizovat víza. Cestování autobusem mám rád. Je to lepší než létat letadlem, lety musíte plánovat dopředu, letenky jsou fixované na jeden den a na určitý čas. Když cestujete autobusem, můžete se rozhodnout ze dne na den, zda pojedete, anebo ne.

Schůzka na bulharské ambasádě je sjednávána telefonicky a proto, abyste mohli takový rozhovor uskutečnit, musíte mít na mobilním telefonu kredit 5 euro. Když máte sim kartu od operátora VALIA, telefonát stojí 2,5 eura. Moje schůzka byla domluvena na dobu

za deset dní v 10:17 hod. Čas se mi zdál podivný, hlavně těch 17 minut. Zpravidla se totiž používají pětiminutové intervaly.

Požadované dokumenty byly: rodný list, oddací list, seznam rodinných příslušníků a fotografie. V den schůzky, jsem v bance zaplatil 60 euro.

Přišel jsem na bulharskou ambasádu dříve, nemohl jsem vstoupit na dvůr ambasády, tak jsem čekal na ulici. Když na mne přišla řada, zavolal mne úředník ambasády. Aniž by mě kdokoli doprovázel, přišel jsem do malé místnosti určené pro žadatele o víza. Tato místnost nebyl přístupná hlavním vchodem do ambasády.

Rozhovor probíhal přes okno, které se nedalo otevřít, zvuky přicházely přes reproduktor. Když jsem odevzdal své dokumenty, zeptali se mě, proč potřebuji vízum. Přestože jsem fotografii přinesl, znovu si mě vyfotili na pas. Také sejmuli otisky všech mých prstů. Odebírání otisků prstů a vstup do budovy pod kamerovým systémem ve mně vyvolalo pocit strachu.

Úředník mi řekl, že vízum dostanu za týden. Znamenalo to, že do Pryštiny budu muset jet dvakrát, což pro mě byly další výdaje. O týden později jsem si vyzvedl pas a okamžitě jsem se podíval na platnost víza. Po všech těchto problémech a obtížích jsem dostal tranzitní vízum, které bylo platné 24 hodin, neboli jeden den. Důvodem pro to bylo to, že toto byla moje první žádost o vízum. Přes všechny moje námítky jsem příště musel celý proces projít znovu. Bylo to ale jednodušší, protože celý postup jsem již znal. Druhý tranzitní vízum jsem při druhé žádosti dostal již na jeden rok.“

F. D. z Kosova, rozhovor z dubna 2016

Přemýšlej:

Otázka 1: Jaký je to pocit pro občany Kosova a Bosny a Hercegoviny cestovat do zemí Schengenského prostoru, nebo do jiných zemí, kde jsou stále požadována víza?

Otázka 2: Jaké jsou hlavní důvody pro lidi z těchto zemí, že se cítí izolováni od zbytku Evropy?

Oficiální požadavky a procedury nezbytné pro žádost o vízum

Pokud žijete v Bosně a Hercegovině a chcete navštívit Velkou Británii, toto je soupis požadavků, které musíte splnit, abyste mohli podat žádost o vízum.

Informace z roku 2016. Dokumenty, které musíte poskytnout (dokumenty, které nejsou v angličtině nebo ve většině musí být přeloženy a notářsky ověřeny).

Pokud žádáte o vízum, musíte poskytnout:

pas nebo jiný cestovní dokument
potvrzení, o dostatečných finančních prostředcích na vaši cestu, vyjádření banky, nebo
výpisy z účtu za posledních šest měsíců

Budete potřebovat následující:
období, ve kterém plánujete cestu do Velké Británie
místo vašeho pobytu během cesty
předpokládané náklady na cestu
současnou adresu pobytu a údaj, jak dlouho tam žijete

jména vašich rodičů a jejich data narození
kolik vyděláváte za rok

Také byste mohli potřebovat:

údaje o vašich cestách za posledních deset let (podle údajů v pase)
adresu vašeho zaměstnavatele a jeho telefon
jméno vašeho partnera, datum narození a číslo pasu
méno a adresu kohokoli, kdo platí vaši cestu
jméno, adresu a číslo pasu jakýchkoli rodinných příslušníků žijících ve Velké Británii
výpis z rejstříku trestů a doklady o jakýchkoli přečinech spáchaných doma, nebo v zahraničí

Poplatky

Pobytové vízum stojí £87.

Poplatek za dlouhodobé pobytové vízum záleží na délce:

2 roky - £330

5 let - £600

10 let - £752

Leden 2016 – Nezbytné dokumenty

<i>Hlavní dokumenty</i>	
Platný pas	Pas pro udělení víza: - musí být platný po alespoň další tři měsíce po plánovaném odjezdu z území Kosova. - mít alespoň dvě volné strany. - datum vydání nesmí být starší tří let.
Náhled dříve udělených víz se starými pasy a kopiemi těchto víz	
Žádost o vízum	Správně vyplněná a podepsaná, v němčině nebo v angličtině.
Pasová fotografie	Dvě biometrické fotografie, ne starší než šest měsíců.
Zdravotní pojištění + kopie	Cestovní pojištění musí: - být platné na celém Schengenském území. - zajistit náklady minimálně 30 000 Eur. - být platné nejméně po dobu cesty. - hradit zpáteční cestu v případě nemoci či smrti.
Pozvání / kdo nese náklady / ubytování + kopie	Zvací dopis v angličtině nebo v němčině obsahující následující data: - jméno, příjmení, adresu, telefonní číslo, kopii pasu (strany s fotkou) a povolení k pobytu osoby, která zve. - celé jméno, datum narození, číslo pasu pozvané osoby, délku pobytu, vysvětlení vztahu mezi zvoucím a pozvaným a důvod pozvání. - informace o tom, zda pozvaný u zvoucího bude bydlet (pokud ne, je nezbytné udat údaje o místě pobytu, např. hotelové rezervace).

	- čestné prohlášení (prohlášení banky) je nezbytné pouze v případě, že osoba není sama schopná zajistit si náklady na cestu a pobyt.
Osobní dokumenty	- rodný list. - oddací list (pokud je). - seznam členů domácnosti. - úmrtní list (u vdov a vdovců).
Podpůrné dokumenty	- výpis z bankovního účtu za posledních šest měsíců (potvrzený v bance). - a / nebo jiné dokumenty potvrzující příjmy a majetkové poměry.
<i>Další dokumenty pro zaměstnané osoby</i>	
Pracovní smlouva a výpovědní smlouva / rozhodnutí a kopie	- přeložené do angličtiny nebo němčiny a notářsky ověřené.
Sociální a důchodové pojištění	- originál s potvrzením platby, za posledních šest měsíců.
<i>Další dokumenty pro OSVČ</i>	
Regiostrační číslo společnosti + kopii	- výpis (vlastníků, oblast podnikání, potvrzení registrace v rejstříku firem). - pro zemědělské produkty: oficiální registraci zemědělce, potvrzení o množství hospodářských zvířat a/nebo potvrzení příjmů.
Poplatek za žádost o vízum je 35 euro, možnost platit hotově. Prosím, připravte si přesnou sumu. Jinak jsou akceptovány pouze 50 euro bankovky. V některých případech můžou být účtovány další poplatky... V případě zamítnutí, z jakéhokoli důvodu, zaplacené poplatky se nevrací.	

Úkoly:

1. Srovnajte tyto dva dokumenty. Sepište shody a rozdíly.
1. Prosím, zakroužkujte nejosobnější informaci, která je požadována.
3. Co si myslíte: Jsou všechny tyto informace a dokumenty nezbytné?

Poznámka k uvedenému textu – tento text již není součástí oficiálních textů Euroclio Otevírání evropských hranic a hraniční kontroly.

Je zajímavé, že se zahraniční média dovolávají našeho bulvárního plátku, totiž Blesku. Jedna stará metoda učí: Při nějaké větší události je vhodné do hodiny českého jazyka (mediální výchovy, občanské výchovy) nejméně troje noviny. Žáci porovnávají titulky, čemu se z dané události jednotlivé tiskoviny věnují, jak téma zpracovávají, kolik prostoru mají názory účastníků apod. Dnes se dá tato aktivita nahradit ukázkami z jednotlivých zpravodajských portálů.

Jako příklad textů z Blesku je tento následující článek, kolik redakcí pana prezidenta citovalo. Co si redaktoři a diskutující vybrali? Jak jednotliví účastníci diskuze argumentují? Jaký náhled na migraci získáme po přečtení tetku? Text sám nabízí možnost využití kontroverzního tématu.

„Muslimy integrovat nelze,“ řekl Zeman. Britové nám rázného prezidenta závidí.

Autor: simao, kat, ČTK - 18. 1. 2016 • 17:50

Prezident Miloš Zeman znovu plní světová média. V pořadu Blesku S prezidentem v Lánech se totiž pozastavil i nad uprchlickou krizí. Při reakci na silvestrovské sexuální motivované útoky v Kolíně o muslimech prohlásil, že jejich integrace je prakticky nemožná. Jeho slova se poté rozletěla do světa. A zaujala i v britských diskusích a na sociálních sítích.

Od Ruska po Británii. Jedna věta, kterou v neděli v pořadu Blesk.cz S prezidentem v Lánech pronesl Miloš Zeman, se dostala do řady světových médií. „Zkušenost ze západoevropských zemí ukazuje, že integrace muslimské komunity prakticky není možná,“ pronesl prezident. Hlava státu reagovala na sexuální útoky na ženy, které proběhly na Sil-vestra v několika německých městech, zejména v Kolíně nad Rýnem.

Zeman při tom citoval pasáže ze svatých knihy muslimů Koránu, které upírají ženám práva. „Říká, že muž má právo ženu bít. To je jedna se súr... Dále: Když žena svědčí před soudem, její svědectví má poloviční váhu než svědectví mužského svědka. To je také islám. No a z toho vyplývá, že ti uprchlíci, převážně tedy islámského náboženství, se chovali k německým ženám podobně, jako byli zvyklí ve svých zemích,“ uvedl Zeman.

„Ať mají tuto kulturu ve své zemi a ať ji nepřenesou do Evropy,“ dodal Zeman a zopakoval, že integrovat se podle něho u nás mohou pouze kultury podobné. Jako pozitivní příklady uvedl Vietnamce a Ukrajince.

Zaujal i v britských diskusích. Jeho slova se totiž objevila na Guardianu i Daily Mailu, čile se pod odkazy na články diskutovalo i na sociálních sítích. A řada diskutujících se Zemanovým vyjádřením souhlasila.

„Kéž by byl Cameron jako Zeman“

Mohutného sdílení na Facebooku se dočkal článek o Zemanovi od Daily Mailu. „Perfektně řečeno, pane! Kéž by byl David Cameron stejně tak upřímný,“ napsal pod ním uživatel s nickem Evans_48. Právě Cameronova vláda se o integraci muslimů dlouhodobě snaží. Nejnovějším počinem je nařízením zřídit fond, který bude financovat kurzy angličtiny pro muslimské ženy. Vláda totiž odhaduje, že na 190 tisíc muslimských žen v Británii anglicky mluví jen málo nebo vůbec.

V minulosti si podle britského premiéra Camerona lidé mysleli, že je nejlepší nechat imigranty „žít odděleně po jejich vlastním způsobu“. „Myslím, že to je úplně špatně,“ uvedl nyní Cameron v televizi BBC.

Ať už se přitom za britskými přezdívkami skrývá kdokoli, Zemanova slova vzbudila rozruch. „Některým se nemusí líbit, co říká, ale něco na tom je. Lidé mění na uprchlíky názor, ale co mohli čekat poté, co předvedli v Kolíně nad Rýnem?“ dodával Mad John.

„Prezident Zeman uhodil hřebík na hlavičku. Každému, kdo mu nevěří, bych doporučil tří denní výlet do Marseille. Kdysi to bylo jedno z nejkrásnějších měst Francie, teď je ale kvůli uprchlíkům k nepoznání. A stačilo tři až čtyři sta lidí z Afriky, aby ho navždy změnili,“ napsal Don Canard.

„Má takovou pravdu! Politici ve Finsku a skoro polovina Finů stále vítají všechny uprchlíky. A ty z nás, kdo říkájí, že bychom měli být opatrnější, hned označují za rasisty. Média se snaží zakrýt pravdu, mlčí o napadání, znásilňování... Kryjí uprchlíky. Kdo nám ale pomůže? Následujte Českou republiku! Má dobrého prezidenta!“ dodal Finnishcitizen. Právě ve Finsku totiž panují obavy z dalšího přílivu migrantů. Stále populárnější je mezi uprchlíky „polární“ trasa do Skandinávie přes Rusko. Cílem imigrantů je především Švédsko, přísná opatření však zavádí i další země.

Souhlasné reakce k Zemanovu vyjádření si taktéž na sociální síti pochvaloval i hradní mluvčí Jiří Ovčáček. „Britům je prostě pražská kavárna cizí. Oceňují názory pana prezidenta,“ napsal na sociální síti.

Odpor proti Zemanovi: Je snad kamarád Donalda Trumpa?

Miloš Zeman rozděljuje společnost v Česku a projevilo se to i ve zmíněné diskusi u článku Daily Mailu. Našli se i odpůrci Zemana z tábora britských „sluníčkářů“. „Je to rasistické prohlášení od rasisty. Osobně mám mnoho přátel mezi muslimy a nejsou vůbec takoví, jak je popisuje,“ reagovala třeba uživatelka Kristina Poulsen.

„Zeman je ‚znepokojen‘, protože migranti do Evropy budou soutěžit s východoevropany (Čechy) ohledně pracovních nabídek v západní Evropě,“ reagoval Iqu.

Našly se i ohlasy, které se Zemanem nesouhlasily ohledně samotné integrace migrantů. „Vzdělání je to, co migranti potřebují, a EU by se měla konečně pokusit začlenit je řádně do Evropy,“ uvedl JKM_Tweeter. „To je směšné. Jsem muslim a každý, koho znám, je v pohodě integrován do společnosti. Média z nás dělají nějaké druhy mimozemšťanů,“ dodal Controversial.

„Je snad kamarád Donalda Trumpa? Pokusme se mu zakázat příjezd k nám (do naší země),“ dodal Hollycat s narážkou na prezidentského kandidáta z USA, známého svými kontroverzními protiimigrantskými výroky.

<http://www.blesk.cz/clanek/zpravy-politika/368080/muslimy-integrovat-nelze-rekl-zeman-britove-nam-razneho-prezidenta-zavidi.html>

Poznámka k uvedenému textu – tento text již není součástí oficiálních textů Euroclio
Otevírání evropských hranic a hraniční kontroly.

Jinou kapitolou je třeba práce s titulkem. Následující titulek vybízí k představě jakéhosi pohodového žití v táboře Idomeni a je naprosto v rozporu s textem v aktivitě – text řeckého ministra vnitřních věcí Panagiotia Kouroumbliá. Ale i s některými výpověďmi uvnitř textu. Zároveň je zajímavé porovnat text, který nabízí Euroclio a tento text. Opravdu bychom na základě četby tohoto textu mohli prohlašovat, že to v táboře Idomeni vypadá jako v Dachau?

V Idomeni kvete byznys, uprchlíci budují holičství a stánky s falafelem

14. května 2016 9:14

Po uzavření hranic mezi Řeckem a Makedonií se ze shluku stanů u Idomeni rodí svérázné město. Uprchlíci si zde vybudovali funkční obchody, restaurace i školu. Mnozí si drobným podnikáním snaží vydělat na život, v táboře se už dokonce odehrála první svatba.

Nedaleko ostaného drátu na hranicích Makedonie a Řecka se rozkládá město, ve kterém žije deset až dvanáct tisíc lidí. Je jím uprchlický tábor Idomeni, ve kterém žijí běženci především ze Sýrie, Iráku a Afghánistánu. Kvůli dohodě mezi Brusel a Ankarou jim hrozí návrat do Turecka, sny o lepším životě v Evropě je však neopouští.

Uprchlíci se snaží v Idomeni přežít, jak jen to jde. Ze shluku stanů postupem měsíců za pomoci dobrovolníků z celé Evropy vybudovali dobře fungující město, ve kterém nechybí improvizovaná mešita, osm holičství či čtyři restaurace, kde se podává falafel.

Íráčanka Saima Hodepová si v Idomeni otevřela vlastní pekařství. Denně prodá až sto bochníků chleba. „Moji rodiče neměli jinou možnost. Peníze nám došly před několika týdny. Musíme si nějak vydělat,“ vysvětlila reportérům agentury Reuters 17letá Saimina dcera Saven.

Raid Anbtauj žije v Idomeni tři měsíce. Zůstal zde sám, jeho rodině se již podařilo dostat do Německa. Před několika dny mu došly peníze a Anbtauj proto pro majetnější obyvatele tábora začal připravovat falafel. „Byl jsem bez peněz, musel jsem něco dělat,“ vysvětluje 44letý Syrčan původem z Aleppa, který cizmové karbanátky někdy mění za jiné zboží.

Přežít se snaží také 29letý Palestinec Ridwan Kiko, který před útěkem do Evropy žil v Damašku. V Idomeni obchoduje se zeleninou a ovocem, které kupuje od řeckých Romů a s malou přírůžkou je prodává ostatním uprchlíkům. Většina výdělku padne na léky pro jeho matku, která trpí cukrovkou a musí si pravidelně aplikovat inzulin.

„Je to tady strašné, nemáme čistou vodu, nemáme peníze. Jídlo tady není dobré a není ho ani dost pro všechny,“ vysvětluje Ridwan, který v Damašku před válkou učil fyziku a matematiku. V Idomeni je rozhodnutý zůstat, dokud ho nepustí do Německa.

Škola pro děti uprchlíků

V improvizovaném uprchlickém táboře vznikla i stanová škola pro dětské běžence. Velký stan postavený dobrovolníky z několika evropských zemí nese hrdé označení Idomenské kulturní centrum.

Dobrovolníci zde vyučují nejrozšířenější evropské jazyky, někteří uprchlíci pomáhají také s výukou matematiky či fyziky. Jak je uvedeno na denním rozvrhu hodin, v 09:00 se podává snídaně a poté následuje matematika a jazykové lekce.

„Je to samozřejmě nesmírně těžké, neboť mnohé z dětí ani neznají pravopis mateřského jazyka, protože kvůli válkám nikdy nechodily do školy. A to mluvíme o dětech, kterým je 11 nebo 12 let,“ řekl agentuře APE-MPE Daniel, jeden z dobrovolníků, který se uprchlické děti snaží naučit jednoduché věty v angličtině.

Některé děti se zároveň učí i arabské znaky. „Jde jim to ztuha, ale snaží se,“ usmívá se syrský učitel, který pobývá v táboře již přes dvacet dní a sní o tom, že se dostane do Anglie nebo jiné anglicky mluvící země. Školní rozvrh je velmi pestrý. Jeho součástí jsou

písníčky v různých jazycích, vzdělávací hry a samozřejmě malování, protože docházka musí děti také zabavit a zahnat nudu.

Ředitel idomenského pracoviště Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky Marco Buono uvedl, že postupné budování funkčního města je odrazem zoufalství uprchlíků. „Obchody se zde například otevřely na konci března. Žijí tady lidé, kteří něco umí a chtějí být užiteční svému okolí a rodině. Zároveň si chtějí vydělat nějaké peníze,“ popisuje.

Svatba mezi uprchlíky

Uprchlíci si v táboře najdou čas i na lásku, jak ilustruje příběh 27letého Sahera a 20leté Rukáiji. Na počátku května se za pomoci dobrovolníků i dobrodinců z okolních měst vzali přímo v idomenském uprchlickém táboře, píše server The Huffington Post. Lidé přinesli květiny, Coca-colu, turecké zákusky a dort, vzpomíná Chris Morrow, novinář na volné noze, který se zúčastnil svatebního obřadu. Šaty pro nevěstu pak zapůjčila rodina náměstkyně starosty města Paionia.

„Už nechtěli čekat. Když viděli, že hranice se jen tak neotevřou a budou zřejmě vráceni zpět do Turecka, rozhodli se, že se vezmou,“ uvedla dobrovolnice Alison Thompsonová, která pomáhala obřad organizovat.

Zamilovaný pár utekl před třemi a půl měsíci ze syrského města Dajr az-Zaur, kde zuřily těžké boje. Do Evropy se vydali spolu s devatenácti příbuznými. Dajr az-Zaur od roku 2014 ovládá Islámský stát, který obyvatele tvrdě trestá za neposlušnost a dodržování přísných pravidel chalífátu. Na počátku letošního roku se vládu nad městem pokusila neúspěšně převzít syrská armáda. Při střetech zemřely desítky lidí.

Zdroj: https://zpravy.idnes.cz/idomeny-uprchlici-mesita-falafel-d44-/zahranicni.aspx?c=A160512_123215_zahranicni_ert

Panelová diskuze

účastníci: Kateřina Křížová, ARPOK

Tereza Vávrová, Antikomplex

Jaroslav Najbert, ÚSTR

Šimon Krbec, Centrum studia genocid

moderující: Pavel Martinovský, ASUD

Moderující připomněl několika body čtvrtěční program. Ze závěru předchozího dne formuloval i několik otázek k panelovým diskutérům.

Protože všichni mají zkušenosti z praxe a instituce, které zastupují, se věnují metodice, připomněl, že o Evropské unii se často hovoří formou výpisu dat a událostí, zatímco v mnoha státech EU volí jiné metody. Takové, které žákům usnadní pochopení historických událostí. Jaké metody by doporučili diskutéri jak ve výuce o EU, tak ve výuce dějin 20. století obecně?

Postupně zazněly tyto nápady:

- pracovat s **příběhem člověka**, například jak je snadné cestovat, v tomto případě je nejdůležitější si uvědomit, **kdo** příběh vypravuje, **kdo a jak** předává informaci; během

příběhu člověka se dá snadno využít mezioborových zkušeností. Příkladem může být *Živá knihovna* – <https://arpok.cz/verejnost/ziva-knihovna/>.

- exkurze, návštěva míst paměti.

- zarámovat si problém do krajiny, naučit se *číst krajinu*.

- analýza mediálních obrazů,

- nebát se kontroverzních témat.

- dívat se na témata historicky, například formou interaktivní vycházky, během které by žáci získávali potřebné návyky a schopnosti. Jiným příkladem je *terezínská fotbalová liga* – <http://www.archeologiezla.cz/2017/09/12/memorial-terezinske-fotbalove-ligy-2017-aneb-zaplat-panbuh-za-fotbal/>.

- důležité je **nevytvářet zkratky**, například se říká, že *Evropě bylo pomáháno po válce, tak teď pomáhejme také*. Ale to právě nejde, musí se vzít úvahu okolnosti, paralely. Například po válce měli všichni svou zemi, kam se mohli vrátit. Ale dnešní uprchlíci nemají svou zemi, kam by mohli jít...

- simulace jednání – dramatizace, vyzkoušet si například patovou situaci a hledat řešení.

Druhým včerejším bodem byl problém, ve kterém předmětu by se o Evropské unii mělo učit? Pokud se totiž nechá na výuce dějepisu, vyučující dojde ke vzniku Evropské unie až v 9. třídě, což už je pozdě.

Učení o Evropské unii bezpochyby patří i do společenskovedního základu (občanské výchovy – výchovy k občanství). Avšak ve skutečnosti by se mělo jednat o **mezi-předmětovou problematiku**, neboť život v unii se týká mnoha oborů lidského činění a rozhodně by se s informovaností o Evropské unii a jejím fungování mělo začínat již **na prvním stupni**.

Ve skutečnosti je problematika složitější, povězme si, jak výuku o EU chápeme? Co znamená *učit o EU*? Je špatné učit tradičním modelem – jako o instituci. Žáci se dozví hromadu dat, přehledy HDP apod. Co si pak mají myslet? Měli bychom se zaměřit na **vztahy mezi lidmi**, na **reálné situace** – jako průřezové téma. Tomu by se měly upravit vzdělávací materiály.

Je to nápad pro projektovou výuku a na mnoha školách berou učení o EU jako velký, třeba i několikadenní projekt.

Ano, pokud se bude učit o EU formou výčtu dat, kdy ka která země přistoupila, nemůže to bavit žáky i vyučující. Mělo by se učit o **hodnotách**, od lokálního k celku apod.

Pozn. Vhodnou formou byla internetová hra <http://www.evropa2045.cz/>; vzhledem k zastaralým informacím bude provoz hry ukončen k 15. 7. 2018.

Zajímavým námětem k výuce migrací je brát látku pohledem dítěte – běžence. Připomenout osudy lidí, jakými byli Přemysl Pitter, Nicholas Winton a další.

Zajímavým bodem je problematika: Jak žáci vnímají Evropskou unii? Oni se do ní narodili a žijí v ní. Berou ji jako samozřejmost, mám zkušenosti, že někteří žáci nechápou pojem *hranice*, protože je během cest po EU nepoznali. Měli bychom si toto uvědomit a naopak vysvětlovat, proč například Čechoslováci chtěli po válce pevné hranice? Neboli by se obsah výuky měl upravit tak, aby více odpovídal pohledu současných žáků, zatímco dnes je látka brána pohledem našim.

To se celkově týká globalizace, technického pokroku apod. Třeba takový mobilní telefon je pro ně samozřejmostí. Proto třeba i EU berou jako fakt.

Máme doloženo, že žáci si uvědomují výhody EU, berou je jako automatické. Když kritizují, přebírají myšlenky od rodičů. Ale to také souvisí s politickou scénou...

Každopádně bychom si měli uvědomit, že Evropská unie je **mírový projekt**, během dlouhé doby sousední státy nevedou války, ale spolupracují. Tak dlouho, jako zatím nikdy!

Rising from the Ruins: Rebuilding Europe after World War Two

Metodika

Co vedlo evropské státy k tomu, aby se po druhé světové válce sjednotily a založily Evropskou unii?

Scénář se 30 rozdílnými rolemi - vhodná aktivita pro studenty s rozdílnými schopnostmi čtení. Scénář je sepsán tak, aby jej bylo možné použít i ve třídě. Vyvolává ve třídě diskuzi, analýzu a zpětnou vazbu k tématu vzniku EU a role *Otců zakladatelů*.

Výstupy - cíle

Žáci pochopí:

- a) Otcové zakladatelé vycházeli z velmi rozdílných politických a náboženských poměrů, měli rozdílné zážitky a traumata z války, panoval všeobecný odpor k tyranii a utrpení.
- b) Evropa má svou dlouhou historii krvavých konfliktů, ve které žádná země nebyla bez viny.
- c) Druhá světová válka způsobila bezprecedentní škody a utrpení napříč celým kontinentem.
- d) Poválečné období a období tzv. studené války byly ve stínu možné nukleární hrozby, což zvyšovalo nutnost evropské integrity.
- e) Jaké byly role supervelmocí (SSSR a USA) směrem ke sjednocení Evropy.

Úloha učitelů

Zpřístupnit minulost.

Systematizovat historické dotazy.

Vytvořit historii přístupnou všem.

Povzbudit multiperspektivní přístup.

Aktivní učení.

Účast všech žáků ze třídy.

Historie a současnost Evropské unie se možná mnohým studentům zdá jako prázdné a hloupé téma. Avšak přiblížením akcí, které se odehrály těsně po druhé světové válce, vtělením se do rolí *Otců zakladatelů* jako jejich mladší já, se stane vytváření sjednocené Evropy dramatictější a studentům bližší.

Historical Thinking

Historická interpretace – scénář ukazuje různý náhled na poválečnou situaci z rozdílných pozic. Například východní blok sám sebe (očima SSSR) nahlíží jako na obranný blok, západní země v něm vidí agresivní, útočný blok.

Příčiny a následky – studenti jsou vyzváni, aby sami zauvažovali, o důsledku totální války, o existenci supervelmocí, příslibu Marshallova plánu a o tom, jakou roli hrála mírová politika při zakládání EU.

Historický význam – Jak významná byla úloha *Otců zakladatelů* při vyvážení EU?

Změny a posuny – Jak se vyrovnala poválečná Evropa s minulostí? Do jaké míry ovlivní válečná století v Evropě snahu o trvalý mír?

Učitelské materiály – podklady

Scénář – 30x

Kartičky s charakteristikou postav

Papírové rozdělovníky v různých barvách pro politiky, ducha národa atd.

Bližší instrukce viz:

<http://www.thinkinghistory.co.uk/UsingActivities/UsingActManagement.html#tabards>

Plán hodiny

powerpointová presentace

Doporučené kostýmy a rekvizity

Metody práce

Dramatizace, hra podle rolí

Následná diskuze

Doporučené časové rozdělení

Seznámení se s tématem	5 min.
Rozdělení rolí	10 min.
Příprava třídy a studentů	10 min.
Vlastní dramatizace	20 min.
Diskuze	15 min.

Přípravné práce

1. Stáhnout a vytisknout materiály ke scénáři *Rising from the Ruins: Rebuilding Europe after World War Two* z *Historiana* website: <http://la.historiana.eu/> .

2. Stáhnout PowerPoint presentation – <http://graph.historiana.eu/la/activity/rising-from-the-ruins-rebuilding-europe-after-world-war-two/>.

3. Stáhnout, vytisknout a zalaminovat Kartičky s charakteristikou postav.

4. Vytisknout celou sadu s charakteristikou postav i pro svou vlastní potřebu.

5. Rozmyslet si rozdělení rolí s ohledem na čtenářské schopnosti studentů (obtížnost rolí zvýrazněna hvězdičkami – čím více hvězdiček, tím je role obtížnější)

Přípravné práce se studenty

Vysvětlit studentům, co každá kartička znamená.

Rozdat studentům kartičky.

Za domácí úkol je nechat seznámit se se svou vlastní rolí.

Ti, kdo budou mít na starosti posun děje, vypravěči, režisér a inspicient by měli umět vysvětlit: 1) Co znamená frázové spojení *Otcové zakladatelé*.

2) Kdo to byli *Otcové zakladatelé*.

Požádat studenty, aby si dle svých charakterových kartiček na příště přinesli rekvizity, případně (náznakové) kostýmy.

Plán hodiny

a) Připravit si třídu

1. Nastavit první slide z powerpointové prezentace
2. Vymyslet a vybrat prostor pro tři základní skupiny – politici, hlas lidu, facilitátoři.
3. Připravit si scénáře a charakterové kartičky.
4. Po příchodu studenty usadit do lavic se všemi jejich rekvizitami, kostýmy a charakterovými kartami.
5. Potom učitel rozjždí úvodní aktivitu.

b) Úvodní aktivita

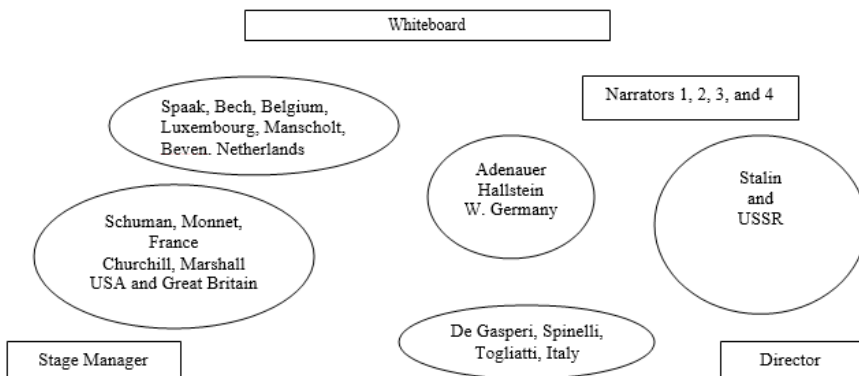
- První otázka: „Kolik z vás je politiků?“
  - První instrukce: „Vezměte si, prosím, své věci a stoupněte si před tabulí.“
  - Ve chvíli, kdy jsou studenti na místě, učitel je vyzve: „Můžete najít ještě někoho z Vaší nové země? Máte 30 vteřin. Domluvte se!“
  - Potom učitel požádá facilitátory - „Někteří z politiků, kteří stojí před tabulí, jsou *Otcové zakladatelé*. Můžete je identifikovat?“
  - Facilitátoři (režisér, vypravěči, inspicient) mají za úkol *Otce zakladatele* představit. Každý, kdo je představován, postoupí o krok vpřed.
  - Učitel požádá facilitátory, aby řekli něco více: „Vysvětlete, co znamená pojem *Otcové zakladatelé*.“
  - Další dotaz učitele: „A kolik z vás představuje jednotlivé státy? Vezměte si své rekvizity (vlajky, symboly apod.) a stoupněte si proti politikům.“
  - Učitel se vrátí ke zbylým studentům. Další učitelská otázka: „Co znamená role Hlas lidu?“
  - „Kolik z vás reprezentuje státy, které se účastnily druhé světové války?“
- Učitel požádá studenty, aby stručně popsali vliv světové války na svou zemi (ve své zemi).
- Další učitelská otázka směřuje na politiky: „Kolik z vás žilo nebo pracovalo ve více než jedné zemi, jednom státě?“
  - Učitel požádá politiky, aby si potřásli rukami s Hlasy lidu těch států, ve kterých žili nebo pracovali.

c) Příprava na dramatizaci

- Učitel se žáky vyklidí prostor před tabulí, přesunou odsud lavice a židle a vytvoří tak improvizované podium. Studenty usadí dozadu nebo je nechá sedět na zemi. Promluví s nimi o tom, co již vědí o EU.
- Rozdá kopie scénáře: *Rising from the Ruins*.
- Požádá studenty, aby si svůj scénář přečetli, případně podtrhali svůj part, svou roli (učitel má připraveny tužky a zvyrazňovače).

d) Dramatizace podle scénáře

- Učitel pustí powerpointovou prezentaci.
- Postaví vypravěče před tabulí dle nákresu:

- Připraví SSSR, Josifa Stalina a Konrada Adenauera na příchod – hned první stránka scénáře.
- Upozorní další postavy, které se objevují již na druhé straně scénáře - Robert Schuman, Jean Monnet a Francie, Winston Churchill, Velká Británie, George Marshall a USA - ukaže jim, kde bude jejich místo.
- Požádá další, aby se připravili – že nastupují třetí a kde je jejich místo: Paul Henri Spaak, Belgie, Josef Bech a Lucembursko, Sicco Mansholt, Johan Beyen a Nizozemí, Itálie, De Gasperi, Togliatti a Spinelli.
- Hrají se stránky 1 až 16.
- Jak postupně postavy přicházejí na scénu, staví se do zadaných pozic – viz plánek (jejich postavení připomíná zeměpisné rozdělení daných států).
- Důležitá poznámka pro studenty – *hrajte tváří v tvář sobě, ne pro diváky*.

e) Aktivity po dramatizaci

- Všichni prodiskutují pocity a znalosti, ke kterým se zúčastnění dostali, které nabylí.
- Všichni znovu přestaví třídu a vrat vše na svá místa.

Doporučení k dalšímu využití tématu

Ti, kdo představovali politiky, zkusí najít nějaké informace navíc ke své postavě. Otázka: „Pomohla vám tato role k tomu, abyste ke své postavě zaujali názor, případně změnili vztah, jaký jste měli na začátku?“

Vzpomeňte si na prvotní informaci, kterou jste získali ze svých kartiček, byla pro vás dostačující?

Ti, kteří představovali „hlas lidu“ - udělejte charakteristiku, který jste zastupovali. Jak dalece „hlas lidu“ reagoval na pocity svých lidí po druhé světové válce?

Bylo pro vás přijatelné mluvit v zájmu celého národa? Jaké problémy to může přinést?

Pro všechny studenty:

Vytvořte seznam všech politiků, kteří se těchto debat účastnili a kteří strávili nějaký čas mezi lidmi jiného státu. Myslíte, že je tyto zkušenosti mohly ovlivnit na cestě budování spojené Evropy?

Tento scénář předpokládá, že je hlavně o tvoření nové Evropy. Nakolik je odpovídající, že rolím USA a George Marshalla byla přisouzena tak velká úloha v drammatizaci? Udělejte si se svými spolužáky průzkum, jak na tuto okolnost nahlížíte?

Scénář byl sepsán profesionálním scénáristou žijícím v Anglii. Může toto mít nějaký vliv na úhel pohledu použitý ve scénářích?

Jaká by byla vaše vlastní interpretace formování EU? Jak dalece se podobá interpretaci použité ve scénářích?

Jaká byla role vaší mateřské země v tomto procesu?

Jaké faktory ovlivnily vznik Evropského parlamentu?

Názor: „Založení Evropské unie po druhé světové válce bylo nevyhnutelné.“ - Jak dalece vy souhlasíte s tímto tvrzením? Jaké další možnosti volby měli evropští lidé?

Role

Poznámka – tučně vyištěná slova jsou dle originální verze – je zajímavé pracovat s tučně vyištěnými slovy, které charakterizují dané osoby a státy.

→ **Vypravěč 1 (V1) **** - Vy a další vypravěči provádíte každou scénou. Rozumíte historii EU. Kostým – černý vršek, sukně nebo kalhoty.

→ **Vypravěč 2 (V2) **** - Vy a další vypravěči provádíte každou scénou. Rozumíte historii EU. Kostým – černý vršek, sukně nebo kalhoty.

→ **Vypravěč 3 (V3) **** - Vy a další vypravěči provádíte každou scénou. Rozumíte historii EU. Kostým – černý vršek, sukně nebo kalhoty.

→ **Vypravěč (V4) **** - Vy a další vypravěči provádíte každou scénou. Rozumíte historii EU. Kostým – černý vršek, sukně nebo kalhoty.

→ **Režisér ****** - Společně s inspicentem uvádíte postavy, říkáte kdy a kam se mají pohybovat. Vy řídíte veškeré akce hry. Vaše řádky jsou uváděny závorkami. Viz: Režisér - (Vchází Josif Stalin a krví nasáklý SSSR.). Kostým – černý vršek, sukně nebo kalhoty.

→ **Inspicent ******* - Společně s režisérem uvádíte postavy, říkáte kdy a kam se mají pohybovat. Vy řídíte veškeré akce hry. Vaše řádky jsou uváděny závorkami. Viz: Inspicent - (Uvádí Vypravěče. Ti si stoupnou nalevo od promítací tabule.). Kostým – černý vršek, sukně nebo kalhoty.

→ **Konrad Adenauer** - Západní Německo**. Jste právník a politik. Jste **primátor** Kolína, když se **Hitler** dostává k moci. **Odmitáte** vyvěsit vlajky s ss symbolem svastiky, takže Vás nacisté **vyhodí z práce** a zmrazí Vaše bankovní účty. Navíc intrikují, jak Vás **zlikvidovat**, zákeřně zavraždit. V roce 1934 jste zavřen, znovu pak se dostáváte do vězení v roce 1944. Máte nakročeno k tomu dostat se do **koncentračního tábora**, ale táborový lékař **Vám pomůže utéci**. Vaše manželka je **vyslýchána**, téměř dohnána k **sebevraždě**. Tajně se skrýváte v době, kdy je Německo **bombardováno a obsazováno USA a Británií**. Po válce se vracíte na pozici **primátora města Kolín**. Zakládáte politickou stranu - **křesťansko-demokratickou (CDU)**, aby se propojili němečtí katolíci a protestanti v jedné straně.

V roce 1949 jste zvolen **kancléřem nové Německé federativní republiky (Západní Německo)**. Jste **obratný a pragmatický**. Pod Vaším vedením se z Německa stává **stabilní demokratický stát**. Pomáháte smířit Německo se státy, se kterými bojovalo ve druhé světové válce.

Vypadáte tvrdě a neústupně. Z automobilové nehody máte na tváři jizvy. Máte hodně energie. Jste silné náтуры. Jste inteligentní, charismatický a uznávaný. Umíte vyjednávat. Jste silně prokatolický. Jste starší než ostatní Otcové zakladatelé EU. Máte přezdívku "Starouš". Vycházíte dobře s Robertem Schumanem, francouzským ministrem zahraničí. Kostým – špinavý věžeňský oblek (uniforma).

→ **Walter Hallstein** - Západní Německo**. Jste **nejmladší** univerzitní profesor v **Německu**. Když propuká **druhá světová válka**, přidáváte se k **nacistické armádě**. Jste poslán okupovat **Francii**. V roce 1944 jste **zajat** a poslán do **zajateckého tábora v Americe**. Učíte své spoluzajatce, jaká má kdo práva.

Po válce se vracíte na univerzitu a přednášíte v **Německu a Americe**. Věříte, že nová **Německá republika (Západní Německo)** by se měla spojit s dalšími **evropskými demokratickými státy** a měla by vytvořit **spojenou Evropu**.

Německý kancléř **Konrád Adenauer** Vás jmenuje **státním tajemníkem pro zahraniční záležitosti**. Jste to Vy, kdo chce, aby se **Německo** stalo členem **NATO** a **ESUO** (Evropské uhlé a ocelové společenství).

Jste pln energie a nadšení. Dokážete být velmi přesvědčivý. Jste prvním prezidentem Evropské komise v letech 1958-1967. Jste protestant. Vycházíte dobře se Jeanem Monnetem, francouzským Otcem Evropské unie. Kostým – vězeň, nebo ve válečné uniformě.

→ **Západní Německo*** - Ztělesňujete podstatu (ducha) poválečného Západního Německa** (také název **Federativní republika Německo – FRG**). Jste cosi jako "daemon" - **hlas lidu**, představený v knize Philipa Pullmana "**His dark Materials**". Zastupujete typického **člověka své země – ustrašeného a podezřívavého**. Ve Vaší osobě je vyjádřen **strach, podezřívavost a instinktivní nacionalismus**, který je značně pocítován a slyšen na

různých místech – v kavárnách, barech, obchodech, autobusech a vlacích. Říkáte **nahlas to**, co si politici **netroufají říci**.

V letech 1933-1945 vám vládl **Adolf Hitler** a **nacisté**. Vaše města byla **bombardována**, vaši lidé byli **zabíjeni**, nakonec jsme **byli obsazeni USA, Velkou Británií a svobodnou Francií**.

Byli jste rozděleni do 4 sektorů okupovaných **Rusy, Brity, Francouzi a Američany a jejich armádami**. **Jste traumatizováni z války. Jste rozzlobeni kvůli porážce. Truchlíte kvůli svým mrtvým. Cítíte vinu za zvěrstva, kterých se dopouštěl Hitler a jeho lidé**. Kostým – rozervané krvavé hadry, na zádech nosíte vinu za všechny nacisty.

→ **Nizozemí *** - Ztělesňujete podstatu (ducha) poválečného **Nizozemska**, jste cosi jako **“daemon” - hlas lidu**, představený v knize Philipa Pullmana **“His dark Materials”**. Zastupujete **typického člověka** své země – ustrašeného a podezřívavého. Ve Vaší osobě je vyjádřen **strach, podezřívavost a instinktivní nacionalismus**, který je značně pocítován a slyšen na různých místech – v kavárnách, barech, obchodech, autobusech a vlacích. Říkáš **nahlas to**, co si politici **netroufají říci**.

V letech 1940-1945 jste byli obsazeni **Adolfem Hitlerem a jeho armádou**. Vaše města byla **bombardována**, vaši lidé **zabíjeni** a vaši **židovští obyvatelé** byli **zplynováni v koncentračních táborech**. Vaši lidé byli vystaveni **teroru**. V roce 1944 vás nacisté odřizli od dodávek potravy a tu posílali německým vojákům. Vaši lidé **umírali hladu**.

Nakonec jste byli osvobozeni **USA, Velkou Británií, Svobodnou Francií** v roce 1945. **Stále jste traumatizováni válkou a rozzlobení za to, co se stalo ve válce. Měli jste největší procento mrtvých ve vztahu k počtu obyvatel. Truchlíte za všechny mrtvé obyvatele. Jste zahořklí z toho, že města, jako např. Rotterdam, Arnhem a Nijmegen byla velmi tvrdě bombardována. Chtěli byste kus území Německa jako odplatu (Bakkerův plán uzavření). Nechcete, aby lidé s německým pasem zůstávali na Vašem území. Deportujete je nazpátek do Německa (Operace Černý tulipán)**. Kostým – válku zničené, krvavé hadry.

→ **Johan Willem Beyen*** - **Nizozemsko**. Jste bohatý mezinárodní **bankéř**. Stal jste se **ředitelem Unilever**, potom pracujete na **Ministerstvu financí Nizozemska**. V roce 1940, když nacisté obsadili Nizozemsko, jste **odešel** do Londýna. Na konferenci v **Brettonu** (WOOD Conference) plánujete nové pováleční **finanční struktury** pro celou Evropu. Věříte, že **ekonomická spolupráce** je jedinou cestou k vytvoření zaměstnanosti a blahobytu a k prevenci **války**.

Po válce jse se stal nizozemským **ministrem zahraničí**. Zastupujete Nizozemí v radě **Světové banky a Mezinárodním měnovém fondu (IMF)**. Pomáháte plánovat **ekonomickou unii** mezi **Nizozemám, Belgií a Lucemburskem**. Odstraňujete ekonomické bariéry mezi vašimi státy, které se začínají nazývat jako **Benelux**.

V roce 1948 Amerika nabízí Evropě **17 miliard dolarů** jako ekonomickou pomoc. Tento **Marshallův plán pomoci** byl nazván podle **tajemníka George Marshalla**. 16

evropských států se připojilo k **Organizaci evropské ekonomické spolupráce (OEEC)**, aby koordinovalo rozdělení této pomoci. Státy zde sdružené staly zakládajícími státy **Evropské unie (EU)**.

Pocházíte z bohaté rodiny. Jste školený jako právník. Jste kosmopolitní a zcestovalý. Jste okouzlující a oblíbený. Kostým – oblek z období války, košile a kravata.

→ **Sicco Mansholt** - Nizozemí.** Jste nizozemský **farmář, socialista.** Patříte do **strany sociálně demokratických pracujících (SDAP)**. Když **nacistická** armáda obsadila Nizozemí v roce 1940, stal se z vás **tichý, vzdorující** bojovník. Posílal jste **informace britské vládě**. Na své farmě jste **ukrýval** uprchlíky. Posílal jste **jídlo Židům**, kteří se skrývali. Po válce jste se stal **ministrem zemědělství, rybolovu a distribuce potravin**. Jste **nejmladší** ministr, ale máte ten **nejtěžší úkol** – musíte **nakrmit nizozemské obyvatelstvo strádající hladem**.

Svoji práci vykonáváte **dobře**. Rychle se Vám podaří obnovit zásoby potravin, ale stále Vás pronásledují vzpomínky na hladomor v Nizozemí. Věřte tomu, že evropští farmáři by měli **spolupracovat**, aby zachovali potravinové dodávky. Chcete, aby Evropa přijala za svou **společnou zemědělskou politiku**, která by zahnala strašáka hladomoru.

Jste silný fyzicky i psychicky. Jste čestný a poctivý. Jste charismatický. Snažíte se zajistit prosperitu a blahobyt i pro obyčejné lidi v Evropě a jejich koloniích. Zasazujete se o to, aby s migranty bylo zacházeno jako s nizozemskými občany. Pomáháte se zakládáním Muzea Anny Frankové v Amsterdamu. Kostým – odrbané pracovní oblečení. Rekvizita – pistole.

→ **Itálie** - Ztělesňujete podstatu (ducha) poválečné Itálie** jste cosi jako **“daemon” - hlas** lidu, představený v knize Philipa Pullmana **“His dark Materials”**. Zastupujete **typického člověka** své země – ustrašeného a podezřívavého. Ve Vaší osobě je vyjádřen **strach, podezřívavost a instinktivní nacionalismus**, který je značně pociťován a slyšen na různých místech – v kavárnách, barech, obchodech, autobusech a vlacích. Říkáte **nahlas to**, co si politici **netroufají říci**.

Byli jste pod vedením **Benita Mussoliniho** a jeho **fašistů** ve letech 1929-1943. Mussolini byl blízký spojenec **Hitlera a jeho nacistů**. Na vašem území bojovaly armády **Američanů, Britů i Němců**. Vaše města **byla bombardována, vaši lidé** zabíjeni. Nakonec jste byli **obsazeni vojsky Spojenců**.

Jste stále traumatizováni válkou. Kvůli prohře jste ponižováni. Stále jste v šoku z hrozného bombardování vašich měst – Janov, Neapol. Více než 291 000 vojáků a více než 153 000 civilistů zemřelo nebo je pohřešováno. Stále truchlíte po svých mrtvých. Po válce musíte platit válečné reparace státům, se kterými jste válčili – Jugoslávie, SSSR, Řecko, Albánie a Etiopie. Neschvalujete a nesnášíte to. Kostým – krví nasáklé hadry, po kapsách nosíte viny za mussolinovský fašistický režim.

→ **Francie*** - Ztělesňujete podstatu (ducha) poválečné Francie** ,jste cosi jako **“daemon” - hlas** lidu, představený v knize Philipa Pullmana **“His dark Materials”**. Zastupujete

typického člověka své země – ustrašeného a podezřívavého. Ve Vaší osobě je vyjádřen **strach, podezřívavost a instinktivní nacionalismus**, který je značně pociťován a slyšen na různých místech – v kavárnách, barech, obchodech, autobusech a vlacích. Říkáte **nahlas to**, co si politici **netroufají říci**.

Jste **obsazení** při útoku "**bleskové války**". Pět let jste **okupováni** nacisty, 80 procent vašeho jídla je odebráno pro německou armádu. Lidé ve městech trpí hladem. **2 miliony** francouzských vojáků jsou posláni na **nucené práce**. **Vaši Židé** jsou odvezeni do koncentračních táborů a tam **zplynováni**. Někteří z vašich lidí (hl. **komunisté**), jsou v **odboji**, informují britskou a americkou vládu, pomáhají **spojeneckým výsadbákům a zvědům**, provádějí **sabotáže**. Vaše města jsou **bombardována**, hlavně při invazi **Spojenců** v roce 1944. Hned po Německu máte na svém území nejvíce bomb. Výsledkem války je i 600 000 mrtvých Francouzů. Nakonec jste osvobozeni **USA, Velkou Británií a Svobodnou Francií** v roce 1944.

Máte smíšené pocity kvůli vašemu vedení války. Pýchu střídá stud. **Stydíte se za deportaci a vraždění Židů, komunistů a těch, kteří se postavili nacistům. Truchlíte po svých mrtvých.** Jste nazlobeni na Maršála Pétaina, který jako německá loutka vládl ve Vichy na jihu Francie. Na konci války jste jej odsoudili za velezradu. **Vůči Německu cítíte vztek. Chcete odplatu. Potřebujete jistotu, že Němci již nikdy na vás nezaútočí. Jste nedůvěřivý a podezřívavý vůči Stalinovi. Bojíte se, že SSSR se pokouší získat kontrolu nad Evropou.** Kostým – roztrhané, krví nasáklé hadry. Rekvizita – pistole.

→ **Alcide de Gasperi* - Itálie.** Jste syn policisty, z **italské rodiny**. První část života jste prožil v **Rakousku-Uhersku**. Území, kde žijete, bylo vráceno **Itálii** po první světové válce. Vy se vracíte do Rakouska studovat na univerzitě. Jste **chudý**. Jíte jen polévky, nemáte žádné teplé oblečení. V **katolických kostelech** a víře se cítíte dobře.

Stáváte se **novinářem** v katolických novinách, potom i **politikem**. Zakládáte **Italskou lidovou stranu** (the Italian People's Party). Jste **proti Mussolinimu** a fašistům. Mussolini **zakáže** Vaši stranu a Vás pošle do **vězení**. Odtud Vás dostává papež, který Vás na dalších 14 let **zaměstná ve Vatikánu**.

Tajně zakládáte Křesťanskou demokratickou stranu a po válce jste zvolen **ministrským předsedou Itálie**. Tuto funkci zastáváte v letech 1945 – 1953. **Žijete podle své katolické víry. Vaše dcera je jeptiška. O bohatství nestojíte. Věříte ve smír. Věříte v demokracii a mezinárodní spolupráci. Myslíte si, že Itáli by měla vytvořit těsnější vztahy s ostatními evropskými státy. Povzbuzujete státy, že by měly raději hledat smíření a hledět na výsledky než se utápět v žalu. Pomáháte usmířit z pozice Itálie dřívější nepřátele Francií a Západní Německo.** Kostým – obnošený oblek s košilí a vázankou.

→ **Altiero Spinelli* - Itálie.** Jste mladý muž z **Říma**. V 17 letech jste se přidal ke **komunistům**, abyste bojoval **proti Musiliniho fašistům**. 16 let strávíte ve vězení . **Mussolini** Vám nabídne milost, jestliže **zapřete** svá politická přesvědčení. **Odmitáte**.

Ve vězení čtete a **sebevzděláváte** se díky dalším **politickým vězňům**. Jste sice komunista, ale současně **nezávislý myslitel** – kritizujete Stalina za to, co udělal se svými špičkovými vůdci **v SSSR**. Tím se dostáváte do problematického vztahu s **italskou komunistickou stranou**. Ve vězení sepisujete tajný manifest, ve kterém se říká, že Evropa by se měla stát **federací různých států**, které budou mít k sobě **tak blízko**, že by válka byla **nemyslitelná**. Svůj manifest sepisujete na **cigaretových papírcích**, které Vaše žena Uršula **pašuje** ven z vězení. Předává je **italskému odboji**.

Po válce zakládáte v Itálii Hnutí za federaci. Jste zakladatelem **Institutu pro zahraniční věci**. Jste **poradce ministerského předsedy Alcide de Gasperiho**. Jste **inteligentní a odvážný**. **Stojíte si za tím, v co věříte. Jste komunista, ale nebojíte se kritizovat Stalina**. Kostým – vězeňská uniforma.

→ **Robert Schuman*** - Francie**. Jste pravý Evropan – matka z **Lucemburska**, Váš otec se narodil v Alsasku, což bylo součástí **Francie** do roku 1871, než bylo anektováno **Německem**. Alsasko se vrátilo k Francii **po první světové válce**. Zřejmě proto hovoříte **francouzsky s německým přízvukem**. Máte rád **obě země** a jejich lid.

Studujete **práva, ekonomii, politickou filosofii, teologii a statistiku na univerzitě**. Stáváte se politikem za **Křesťansko-demokratickou stranu**. Ve **francouzské vládě** zastáváte pozici **ministra – juniora**.

Když **nacisté** obsadili Francii, **přidal jste se k francouzskému odboji**. Jste **vězněn a vyslýchán**. Přítel Vás varuje, že Vás **Němci** plánují poslat do **koncentračního tábora Dachau**. **Utíkáte a skrýváte** se další tři roky na území Francie. Po válce se stáváte francouzským **ministrem financí, zahraničních věcí a ministerským předsedou**. **Schumanova deklarace z 9. května 1950** Vás proslavila. Předkládáte návrh na **společnou produkci uhlí a oceli**, v případě války klíčového průmyslu. 9. květen je nyní nazýván jako **Den Evropy**. Jste prvním **prezidentem Evropského parlamentu (1958-60)**. **Jste hluboce věřící římsko-katolického vyznání. Nikdy se neoženíte. Žijete v celibátu. Jste tichý a ostýchavý, plachý. Nerad hovoříte na veřejnosti. Věříte, že vytvoření trvalého míru v Evropě je Vaším osudem.** Kostým – pánský oblek z doby války.

→ **Jean Monnet*** - Francie**. Jste mladý muž z **Cognac**. V **16 letech** opouštíte školu, abyste pracoval pro svého otce. Bydlíte v **Londýně**, cestujete za obchodem **do Skandinávie, Ruska, Egypta, Kanady a USA**. Znáte se s **nejbohatšími lidmi na světě – Rockefellerovi z USA, rodinu Bosch z Německa a Wallenbergovi ze Švédska**.

V době **první světové války** jste pověřen francouzskou a britskou vládou **koordinovat potravinové válečné dodávky**. Po válce se z Vás rychle stává zmocněnec **generálního zástupce u Společnosti národů**. Jste tak **obratný v mezinárodním finančnictví**, že Vás vlády **Rumunska, Polska i Číny žádají o rady** v obchodní oblasti.

V době **druhé světové války** Vás britská vláda posílá jako vyslance do USA. Vy **přesvědčíte prezidenta Roosevelta**, aby ve válce podpořil Británii. Amerika posílá **zdarma** letadla, zbraně a střelivo. S prezidentem Rooseveltem vycházíte dobře. Vyprávíte mu, že

spojená Evropa je jediná cesta ke garantovanému **míru a prosperitě**. Po návratu z USA se přidáte k francouzské exilové vládě v Tangiers.

Po druhé světové válce přebíráte vedení v **modernizaci francouzské ekonomiky**. V květnu 1950 společně s **Robertem Schumanem** (francouzským ministrem zahraničních věcí) přednášíte "**Schumanovu deklaraci**". Navrhujete společnou kontrolu **produkce uhlí a oceli**, v případě války klíčového průmyslu. **Jste optimista**. Jste šarmatní a přesvědčivý. **Jste velmi energický, jste ve stálém shonu. Jste prvním prezidentem nejvyššího úřadu pro Evropské a uhelné společenství. Přezdívá se Vám Otec Evropy.** Kostým – oblek obchodníka z doby války, košile a kravata.

→ **Joseph Bech* - Lucembursko**. Studujete práva ve **Švýcarsku a Francii**. Zajímáte se o **politiku**. Přidáváte se ke konzervativní **Křesťanské straně** a jste zvolen do **lucemburské sněmovny**.

V době **první světové války** je Lucembursko **okupováno 4 roky Německem**. Jste šokován, jak **bezmocné** v té době Lucembursko bylo. Po válce **Lucembursko** společně s **Belgií** tvoří **ekonomickou unii**. V roce 1926 se stáváte **ministerským předsedou** a ministrem zahraničních věcí. O tři roky později způsobí Černý pátek na Wall street **ekonomický kolaps** také v Evropě.

V 1940 **nacisté** obsazují **Lucembursko**, Vy, Vaše vláda společně s velkovévodkyní Charlotte **prcháte** do Anglie, kde formujete **exilovou vládu**. Společně s exilovými vládami **Belgie, Nizozemí a Lucemburska** si odhlasujete **celní unii** zvanou **Benelux**, jež umožní **svobodný pohyb zboží bez hranic**.

Domníváte se, že jedině mezinárodní spolupráce je způsob, jak do budoucna Lucembursko ochránit. Přidáváte se k ESUO (Evropské společenství pro uhlí a ocel). Jste potěšen tím, že hlavní úřady tohoto společenství jsou budovány v Lucembursku. Kostým – oblek z období války, košile, vázanka a klobouk homburg.¹

→ **Paul Henri Spaak** - Belgie**. Vaše matka, strýc a děd jsou **politici**, ale Váš otec je **básník a spisovatel divadelních her**. Je Vám **15**, když vypuká **první světová válka**. Když se Němci dostávají do **Belgie**, chcete se přidat k **belgické armádě**, ale jste **zajat a vězněn v německém válečném táboře**.

Po válce studujete **práva**. Proslaví Vás obhajoba italského studenta, který se pokusil zavraždit **korunního prince Umberta** v době státní návštěvy **Belgie**. Jste **socialista** a člen **Belgian Labour Party**. V roce 1938 se stáváte ministerským předsedou Belgie. Když nacisté obsazují Belgii v roce **1940** prcháte schován pod podlahou nákladního auta. V exilu pracujete pro belgickou vládu v Londýně jako **ministr zahraničních věcí**. Exilové vlády **Lucemburska, Belgie a Nizozemí** zakládají celní unii zvanou Smlouva o Beneluxu, která umožní volné obchodování bez hranic. Po válce se nadšeně angažujete v otázce **mezinárodní spolupráce**. Jste hlavní postavou při zpracování **Římské smlouvy**. Jste prezidentem Konzultativního výboru **Rady Evropy**, máte na starosti společný výbor **ESUO**. **Jste skvělý řečník přinášející inspiraci. Dokážete své posluchače zaujmout. Ovládáte umění přesvědčit lidi. Ve Spojených státech jste velmi respektován. Jste**

hlavou prvního setkání Společnosti národů v roce 1946. Jste tajemníkem NATO 1957-1960. Excelentně hrajete tenis. V roce 1922 jste reprezentoval Belgii v Davis cupu týmu. Kostým – vkusný oblek obchodníka z doby války, košile a kravata.

→ **Lucembursko*** - Ztělesňujete podstatu (ducha) poválečného **Lucemburska**, jste cosi jako **“daemon”** - hlas lidu, představený v knize Philipa Pullmana **“His dark Materials”**. Zastupujete **typického člověka** své země – ustrašeného a podezřívavého. Ve Vaší osobě je vyjádřen **strach, podezřívavost a instinktivní nacionalismus**, který je značně pocítován a slyšen na různých místech – v kavárnách, barech, obchodech, autobusech a vlcích. Říkáte **nahlas to**, co si politici **netroufají říci**.

V letech 1940-45 jste obsazeni **Hitlerem a nacisty**. **10 000** vašich lidí **uprchlo** a vaše vláda přesídlila do exilu do Londýna. Nad svou zemí jste **ztratili kontrolu**, Lucembursko je řízeno nacisty. Vaším lidem je **zakázáno hovořit francouzsky**. Vaši **mladí muži** jsou zavlečeni do **německé armády**. **3000** jich **umírá**. Vaši **Židé jsou likvidováni** v době **holocaustu**. Válku přežilo pouze **36** Židů... Někteří z vás jsou v **odboji**. Někteří schovávají Židy, někteří posílají **informace** Spojencům, někteří **bojují** při osvobození Lucemburska. Nakonec jste osvobozeni vojsky **USA, Velké Británie, Svobodné Francie** v roce 1944. **Stále jste rozložen na to, co se stalo v době války. Změnil se váš vztah k tomu, být neutrální. To vás neochránilo. Rozhodujete se, že musíte být součástí spojené Evropy**. Kostým – chudobné oblečení.

→ **Velká Británie**** - Ztělesňujete podstatu (ducha) poválečné **Británie**, jste cosi jako **“daemon”** - hlas lidu, představený v knize Philipa Pullmana **“His dark Materials”**. Zastupujete **typického člověka** své země – ustrašeného a podezřívavého. Ve Vaší osobě je vyjádřen **strach, podezřívavost a instinktivní nacionalismus**, který je značně pocítován a slyšen na různých místech – v kavárnách, barech, obchodech, autobusech a vlcích. Říkáte **nahlas to**, co si politici **netroufají říci**.

5 let jste bojovali s **Adolfem Hitlerem a nacisty**. Vaše **ženy a manželky** pracovaly v **továrnách**, Vaši **muži šli bojovat**. **384 000** z nich padlo. Vaše města byla **bombardována** – **Londýn, Hull, Liverpool, Manchester a Coventry** byly poničeny útoky v letech **1940-41**. Zabito bylo více než **67 000** **civilních** obyvatel. Daleko více dalších bylo **zraněno**.

Za pomoci spojenců jste porazili německé nacisty a osvobodili Evropu v roce 1945. **Jste vyčerpáni pěti lety války. Jste roztrpčeni válkou a utrpením, které jste museli snášet. Chcete odplatu – jste rádi, že se koná soudní tribunál s válečnými zločinci. Současně ale jste nedůvěřiví ke Stalinovi. Je vám líto, když vidíte, jak se SSSR snaží získat kontrolu nad Evropou. Vaše země je na pokraji úpadku. Už nejste hnací síla celého světa**. Kostým – válkou zničené, zakrvácené oblečení.

→ **Belgie**** - Ztělesňujete podstatu (ducha) poválečné **Belgie**, jste cosi jako **“daemon”** - hlas lidu, představený v knize Philipa Pullmana **“His dark Materials”**. Zastupujete **typického člověka** své země – ustrašeného a podezřívavého. Ve Vaší osobě je vyjádřen

strach, podezřívavost a instinktivní nacionalismus, který je značně pocíťován a slyšen na různých místech – v kavárnách, barech, obchodech, autobusech a vlacích. Říkáte **nahlas to, co si politici netroufají říci**.

Jste **obsazeni nacisty** při útoku **Bleskové války** v roce 1940. 5 let jste **okupováni**. Vaši vojáci se stali válečnými zajatci, Vaši civilisté musí do Německa na **nucené práce**. Vaši **židovští obyvatelé** jsou deportováni do **koncentračních táborů** posíláni do **plynu**. Někteří vaši lidé (často komunisté) pracují v **odboji**, posílají **zprávy britské a americké vládě**, pomáhají **spojeneckým výsadkářům a zvědům**, provádějí **sabotáže**. Vaše města jsou **bombardována**, hlavně při **invazi Spojenců** v roce 1944. V důsledku války zahynulo **88 000** Vašich lidí. Nakonec jste osvobozeni armádami **USA, Velké Británie a Svobodné Francie** v roce 1945. **Jste rozhořčení z toho, co se stalo při válce**. Chcete **náhrady za válečné ztráty a utrpení**. Truchlíte nad **ztrátami svých lidí**. **Změnili jste názor na svou vlastní neutralitu**. Ta vás **neochránila**. **Rozhodujete se, že musíte být součástí spojené Evropy**. Kostým – otrhané oblečení z doby války.

→ **Winston Churchill** - Velká Británie**. Jste synem **anglického lorda** a **movité Američanky**. Ve svých 21 letech se přidáváte k **armádě** a bojujete v **Indii, Sudánu a jižní Africe**. Jste **muž činu**. Úmyslně se necháváte posílat do **nebezpečných oblastí války**. Stáváte se politikem. Věříte ve **volný obchod**. V době **první světové války** máte na starosti **britské loďstvo**. Jste zodpovědný za **nevdařenou bitvu u Gallipoli**. **Odcházíte z vládní funkce na západní frontu**. V roce 1917 se vracíte do Británie, kde jste jmenován **ministrem pro výrobu válečného materiálu**.

V době **druhé světové války** se stáváte **ministerským předsedou**. Dobře vycházíte s **prezidenty Rooseveltem a Trumanem**. Nevěříte **Stalinovi**, myslíte si, že chce převzít vládu nad Evropou. **Jako vůdčí osobnost inspirujete**. V době **války pozvedáváte morálku**. Věříte, že **pouze spojená Evropa může zaručit trvalý mír a prosperitu**. **Jste jedním z prvních, kteří požadují vytvoření "Spojených států evropských"**. Kostým – sako, kalhoty, kravata, košile. Rekvizita – doutník.

→ **General George Marshall*** - USA**. Jste **pětihvězdičkový generál armády Spojených států**. Bojoval jste v **první světové válce** a jste **náčelník generálního štábu pozemní armády v době druhé světové války**. Účastnil jste se **Teheránské konference** v roce 1943 a **Jaltské i Postupimské konference** v roce 1945, kde jste se setkal s **Josifem Stalinem**. Nevěříte mu. Myslíte si, že chce převzít kontrolu nad Evropou tu přeměnit v **komunistický světadíl**.

Na konci světové války jsou **životní podmínky v Evropě tak špatné**, že i prezident **Truman** se obává **nástupu komunistů**. Proto v červnu 1947 nabízí **ekonomickou pomoc** ve výši **17 miliard** těm evropským státům, které si přejí **odstranit obchodní překážky a modernizaci průmyslu**. Státy, které přijaly **Marshallův plán pomoci**), musely zůstat demokratické. Jste pověřen **organizací této akce**, která je nazvána **Marshallův plán**. Stalin zakazuje všem **komunistickým státům** tuto pomoc využít. **Doufáte, že Marshallův plán pomoci pomůže Evropě znovu k prosperitě**. Věříte, že **pouze ekonomicky silná a**

stabilní Evropa se může ochránit před komunismem. Získal jste Nobelovu cenu míru v roce 1953. Kostým – uniforma generála armády USA. Rekvizita – dolarová bankovka, účet.

→ **Josef Stalin***** - SSSR. Jste synem ševce a hospodyně. Přidal jste se k **bolševické revoluci**, protože jste chtěl vyhnat cara z Ruska. Vedl jste **stávky**, loupil v **bankách**, **unášel a vraždil lidi**. Jste poslán do **vězeňského tábora na Sibiři**. Stále plánujete **útěk**. V roce 1917 se bolševici **zmocňují Ruska**. Když umírá vůdce revoluce **Lenin**, eliminujete možné konkurenty a stanete v čele Sovětského svazu (**SSSR** – nový název pro bývalé Rusko). Jste **diktátor**. Vládnete díky **teroru**.

V roce 1941 je SSSR napaden vojsky **nacistů v bleskové válce**. Připojujete se ke **Spojencům – Velké Británii a USA**. Tisíce hektarů půdy v SSSR je **zpuštěno**. **Leningrad, Moskva a Stalingrad** jsou **obléhány**. Rudá armáda vrací úder a hrdinsky vyháňá nacisty ze **SSSR, Polska, Východního Německa**, většiny **Československa, Rumunska a Bulharska**. Přebíráte kontrolu nad těmito státy, protože ony jsou nárazníkové státy, které mají ochránit SSSR před invazí. **Nevěříte** svým **starým spojencům** - Velké Británii a USA, kteří se s vámi nepodělili o tajemství výroby **atomové zbraně**. Myslíte si, že mají v plánu vás **zničit**, jen co skončí válka proti nacistickému Německu. **Sovětský svaz utrpěl nepředstavitelné ztráty – 20 milionů lidí v době války bylo zabito, zemřelo hladu, bylo nacisty vyhlazeno. Chcete pomstu, odplatu a náhradu. Východní Německo jste začali připravovat o jeho průmysl, zemědělství a přírodní zdroje, abyste tím pomohli znovuvybudovat Svaz sovětských socialistických republik. Jste nelítostný, bezcitný člověk, který zastrašuje. Jste schopný vyjednávač.** Kostým – oblek vojenského stylu. Rekvizity – malý medvídek, který má reprezentovat Berlín, figurka velkého medvěda reprezentující Československo.

→ **SSSR**** - Ztělesňujete podstatu (ducha) poválečného SSSR, jste cosi jako **“daemon” - hlas lidu**, představený v knize Philipa Pullmana **“His dark Materials”**. Zastupujete **typického člověka** své země – ustrašeného a podezřívavého. Ve Vaší osobě je vyjádřen **strach, podezřívavost a instinktivní nacionalismus**, který je značně pociťován a slyšen na různých místech – v kavárnách, barech, obchodech, autobusech a vlacích. Říkáte **nahlas to, co si politici netroufají říci**.

Byli jste napadeni nacisty v **bleskové válce** v roce 1941. Tisíce hektarů půdy byly **zpuštěny**. Vaše města – **Leningrad, Moskva, Stalingrad byla v blokadě**. Více než **20 milionů** Vašich lidí zemřelo – **hlady a vysílením, v bojích**, nebo bylo nacisty **zlikvidováno**. Jste pyšní na svého vůdce **Stalina**, který přivedl **SSSR** k vítězství. Věříte, že on je tím jediným, který vás v budoucnu může ochránit, protože je na to dost silný. Nevěříte svým spojencům z minula – **Velké Británii a USA**. Nepodělili se s Vámi o tajemství **atomové bomby**. Myslíte si, že plánují Vás **zničit**, jen co skončí válka s **Německem**. **Jste vyčerpáni a traumatizováni pěti lety války. Stále jste šokován smrtí a destrukcí, kterou jste trpěli. Truchlíte za ztráty svých obyvatel. Chcete pomstu a odplatu nacistům, chcete anektovat jejich půdu a využívat jejich průmysl a přírodní bohatství. Jste pyšní na svá**

vítězství, ale obáváte se o svoji bezpečnost. Domníváte se, že Vaši spojenci, Velká Británie a USA intrikují proti Vám. Kostým – vojenská, rozervaná a krví potřísněná uniforma. Rekvizita – velká hračka medvěda reprezentující Československo.

→ **USA**** - Ztělesňujete podstatu (ducha) poválečných Spojených států. Jste cosi jako **“daemon”** - hlas lidu, představený v knize Philipa Pullmana **“His dark Materials”**. Zastupujete **typického člověka** své země – ustrašeného a podezřívavého. Ve Vaší osobě je vyjádřen **strach, podezřívavost a instinktivní nacionalismus**, který je značně pocítován a slyšen na různých místech – v kavárnách, barech, obchodech, autobusech a vlacích. Říkáte **nahlas to**, co si politici **netroufají říci**.

Po **první světové válce** jste se **izolovali** od Evropy. Nechcete být zataženi do další války, ale po útoku na **Pearl Harbour** v roce 1941 nemáte jinou volbu, než jít znovu bojovat. **Druhá světová válka** vás stojí **296 miliard dolarů a 420 000 mrtvých**.

Zjišťujete, že se už **nikdy** nemůžete izolovat od Evropy. Jste **jediným** státem, který je dost **silný** na to, aby se postavil **komunismu ze SSSR**. Myslíte si, že Stalin se chystá ovládnout Evropu pod vlajkou **komunismu**. Jste pyšní na svého **prezidenta Trumana**, který se postavil **Stalinovi** a komunismu, ale **nechcete** utratit dalších **317 miliard dolarů** na **ekonomickou pomoc** evropským zemím, aby se zabránilo komunistickým převratům. **Cítíte se celkem dobře, přes pět válečných let. Jste hrdí, protože jste zvítězili. Cítíte se silní, právě jste nechali vybuchnout první atomovou bombu na světě. Jste jediná země, která ovládá tuto technologii. Truchlíte pro ztráty svých lidí. Chcete potrestat nacistické vůdce, na druhou stranu jste rozhodnutí pomoci Německu, aby se postavilo na své vlastní nohy. Obáváte se, že slabé Německo by mohlo přijmout komunismus.** Kostým – zaprášená vojenská uniforma.

→ **Palmiro Togliatti – Itálie**. Pocházíte ze středostavovské janovské rodiny. Pracujete jako školitel a novinář. V první světové válce jste byl **zraněn** a jako válečný invalida jste byl poslán domů. Po válce zakládáte **Komunistickou stranu Itálie**. Stáváte se jejím předsedou poté, co je Antonio Gramsci **Mussolinim** uvězněn. Jste jedním z mála italských komunistů, který unikl vězení poté, co fašistický režim **zakázal** Vaši stranu v roce 1926. Vy jste uprchl do **SSSR**.

Organizujete **tajná komunistická setkání** ve Francii a Německu. V roce 1939 jste ve Francii **zatčen**, po propuštění se vracíte do **Sovětského svazu**, kde zůstáváte po celou **druhou světovou válku**. Odtud vysíláte **odbojové informace a zprávy** italským lidem. V SSSR na vlastní oči všechny hrůzy, které způsobuje útočící **nacistická armáda**.

V roce 1944 se vracíte do Itálie a formujete vládu národní jednoty. Pracujete jako náměstek ministerského předsedy Alcida de Gasperiho, potom jako ministr spravedlnosti. Zavazujete se k demokracii, proto posunujete Italskou komunistickou stranu více napravo. Přesto Vás USA stále vidí jako nepřítele, který vede Studenou válku. V roce 1948 přejijete vražedný útok. Ač třikrát postřelen, přežíváte. Pod Vaším vedením se Komunistická strana stává druhou největší politickou stranou Itálie a největší nevládnoucí komunistickou stranou v Evropě. Rozvíjíte myšlenku polycentrismu – jednotu i

v rozdílnostech s komunistickými stranami ve všech státech (Komunismus s lidskou tvář? - pozn. EZ). **Jste obviněn ze stalinismu, protože nechcete, aby Itálie přijala Marshallovu pomoc.** Kostým - obnošené oblečení z doby války.

→ **Power Point Operator** - nemluvicí role. Dostanete nahrávky s programem, ve kterou chvíli pouštět který slide. Při každé změně scény doplňujete změnou obrazu. Vaše instrukce je schovaná v závorkách. např. (*Změna - Slide 3*)

Poznámky PM: **1 = klobouk homburg** je nejvíce formální klobouk. Nosili ho například politik Winston Churchill, nebo literární detektiv Hercule Poirot. Více viz <http://blog.sekora.cz/?p=5411>.

Scénář

(Promítání - Slide 1.)

V1 - Evropská asociace učitelů historie prezentuje s pýchou:

Rising from the ruins: Rebuilding Europe after World War Two. How did the aftermath of WW2 lead to the founding of the European Union?

V2: **Vycházející z ruin: Znovuvytváření Evropy po druhé světové válce. Jak následky druhé světové války vedly k založení EU?** Role: V – vypravěč, Inspicent a Režisér - komentují a posunují děj, jsou stále na jevišti, Názvy států vyjadřují mínění lidí zde žijících, Evropští politici dle své charakteristiky.

(Změna promítání - Slide 2.)

V3: **První scéna - Evropa v roce 1945**

Inspicent (Přivádí vypravěče k promítanému obrazu - stojí nalevo.)

V4 - Druhá světová válka **skončila**.

V1 - Evropa je v **ruinách**.

V2 - Více než **60 milionů** lidí je mrtvých

V3 - Evropou **křížují uprchlíci**...všechno je v pohybu ⁽¹⁾

V4 - Uprchlíci z Ukrajiny a Estonska.....

V1 - ..z Litvy, Lotyšska a Chorvatska...

V2 - **němečtí** běženci **vyhánění** z východní Evropy...

V3 - Židé z **koncentračních táborů**...

V4 - Všichni **plahočíci se** Evropou zoufale hledají **bezpečné místo**

Režisér (Přivádí Josifa V. **Stalina** a krví promočený **SSSR**.) ⁽²⁾

Inspicent - **SSSR** je vyčerpaný, ale stále připravený k boji - zbraně v pohotovosti.

Josif Stalín - Sovětský svaz je v **rozvalinách**.

SSSR - Všude máme **hladomor**. Všude je **strach**.

Josif Stalín - Naše země se vaří **nesnášenlivostí a nenávisť**.

SSSR - Naši politici vymýšlejí **odplatu**, pletichují!!

Josif Stalín - **Pomstu Německu!**

Režisér (Přivádí **Konráda Adenauera** a **Waltera Hallsteina**.)

Inspicent (Přivádí zahanbené **Západní Německo**.)

Konrád Adenauer - Nacistické Německo **je poraženo**.
SSSR (vzteká se) - Německo si **zasloužilo** porážku!!!
Režisér (Staví **Adenauera a Hallsteina** mezi **Západní Německo a SSSR**.)
Walter Hallstein: **Ne všichni** Němci mají být obviňováni **z Hitlerových** zločinů.
Inspicent (Adenauer se bije v prsa).
Konrad Adenauer - Já jsem se **postavil proti nacistům**. Odporoval jsem jim a byl jsem **zatčen** gestapem. Já jsem skončil v nacistickém **vězení**.
Walter Hallstein - Víte, kolik Němců zemřelo v této válce? **Sedm a půl milionu!!!** ⁽³⁾
SSSR - Co je to proti **26,6 milionům** sovětských civilistů, jsou **mrtví nebo ztraceni!!!!** ⁽⁴⁾
Režisér- (**Sovětský svaz** ukazuje zbraní na odzbrojené Německo.)
Josef Stalin - A za to můžete vy, Němci. Vy jste toho příčinou!
SSSR - A my se **pomstíme!!!**
Josef Stalin - **Zabereme** vaši půdu a **zbavíme vás** všeho průmyslu.
Inspicent - (**Stalin** chytne **Západní Německo** a třese s ním.)
Josef Stalin - My vás **zašlapeme do země**. Nebudete dál existovat!
Režisér - (Náhle do situace vstupuje **Robert Schuman, Jaen Monet a Francie** - následování **Winstonem Churchillem, Velkou Británií, Georgem Marshalllem a USA**.)
Inspicent - (**Francie** míří svou pistolí na **Německo**.)
Francie - **Zůstaňte**, kde jste!!!
Velká Británie - **Pět let** nám trvalo, než jsme vás dostali na kolena.
USA - Celá Evropa se **koupala v krvi**.
Winston Churchill - Ale **ted'** je celá druhá světová válka **konečně** minulostí.
Režisér - (Francie ječí na Německo.)
Francie - **Držte se dál** od Francie!
Jean Monnet - Už **tříkrát** německá armáda **napadla** naši zemi. ⁽⁵⁾
Robert Schuman - **Již tříkrát** musela Francie přežívat pod **nadvládou Německa!!!**
Francie - **Nikdy více!!!**
Inspicent - (Vchází **Paul Henri Spaak, Belgie, Josef Bech a Lucembursko**.)
Režisér - (Následování **Sicco Manscholtem, Johanem Beyenem a Nizoemskem**.)
Inspicent- (**Itálie, De Gasperi, Togliatti a Spinelli** přicházejí velmi potichu, stoupnou si k režisérovi.)
Belgie - ....my říkáme to samé.
Lucembursko - **Nikdy více!!!**
Josef Bech - Belgie a Lucembursko byly **neutrální** státy.
Paul Henri Spaak - Ale Německo **nás napadlo** jak v první, tak ve druhé světové válce.
Belgie - Naši lidé **byli pronásledováni, mučeni a zabijeni**.
Nizozemí - Trpěli **jsme hladem a pomalu umírali**.
Sicco Manscholt - A v Hongerwinter ⁽⁶⁾ - **v zimě největšího hladu**, jsme měli jen **pět set osmdesát** kilokalorií na den.
Johan Beyen - aby se člověk zachoval svou váhu, potřebuje téměř **čtyřikrát více**.
Sicco Manscholt - I ženy potřebují **aspoň tříkrát víc!!!**
Režisér - (Všechny "hlasy lidu" ⁽⁷⁾ se začínají ozývat a rozčilovat.)

Nizozemí - **Nechceme další pohromy a trápení.**

Velká Británie - **Už nikdy žádnou další válku!**

Francie - **Nikdy více.**

Inspiciant - (**USA** nesouhlasně kroutí hlavou)

USA - Takhle tu za chvíli máme novou válku.

Režisér - (Jak politici, tak představitelé lidu reagují podrážděně.)

Inspiciant - (**Josif Stalin** se škaredí na **USA**.)

Josif Stalin - **Jak** to myslíte?

Režisér - (**USA** krčí rameny.)

USA - Chlapci, vy máte **sebevražedné tendence**.⁽⁸⁾

Inspiciant - (**Stalin** je rozzuřený, ale **George Marshall** se snaží uklidnit situaci. Předstoupí před **Stalina** a podává mu ruku.)

George Marshall - Hej, chlapci, dobrá práce. Dobrá práce proti nacistům!

Režisér - (**George Marshall** se otáčí zády ke **Stalinovi** a šeptá ostatním.)

George Marshall - Tomuhle chlápku **nevěřte**. Ne, **vážně**. Cožpak jste **neviděli**, co udělal s **východní Evropou**?

USA - Dosadil **komunistické vlády** v Polsku, Maďarsku, Rumunsku, Bulharsku a Albánii.

Palmiro Togliatti - Nu a co? Kdo osvobodil tyto státy? **Komunističtí partyzáni** a Rudá armáda!

SSSR - Ve východní Evropě jsou komunisté **hrdinové** - vyhnali fašisty.

Palmiro Togliatti - Není divu, že ve východní Evropě si lidé volí komunistické politiky, aby vládli v zemi.

Režisér - (**George Marshall** nevěří svým uším.)

George Marshall - Ale všichni tito komunisté jsou dosazováni a **kontrolováni Stalinem!!!**

Režisér - (**Churchill** souhlasně přikyvuje Marshallovi.)

Winston Churchill - Od polského Štětína na Baltu až po Terst na Jadranu se spouští **železná opona**, klesá napříč celým světadílem.⁽¹⁰⁾

Režisér - (**Stalin** má plné zuby protikomunistických řečí. Brání svou zahraniční politiku...)

Josif Stalin - Východoevropské státy se formují jako **obraný nárazník**, který **chrání SSSR** před Západem!!!

Paul Spaak: Hej!!! Teď je to **Východní blok**, který **hrozí Západu komunistickým převratem!!!**

Režisér - (**Sicco Mansholt** je smutný z vytváření **aliancí**. Obrací se k USA.)

Sicco Mansholt - Jak mám rozumět tomu, že Evropa má **sebevražedné tendence**?

Johan Beyen - První světová válka **začala** v Evropě.

Paul Henri Spaak - **I druhá světová válka** začala v Evropě.

USA - A **Amerika** do toho pokaždé byla **zavlečena**.⁽¹¹⁾

Režisér - (**USA** podrážděně lomí rukama.)

USA - Spojené státy americké se na vás dívají, chlapci a stále se díví: **Proč. Proč** tohle děláte!?

Režisér - (Hlasy lidu opět reagují podrážděně.)

Belgie - Belgie **nikdy nikoho** nenapadla! **Vždycky** jsme byli obětí!!!

Nizozemí - A Nizozemí je vždycky jenom **pro mír a ... obchodování!**
Velká Británie - (ironicky) **Opravdu?** A proč potom **Holandané zlikvidovali** britské námořnictvo v Bitvě o Medway?⁽¹²⁾
Winston Churchill - Darebáci! Ničemové!
Francie - Nezapomínejte, že **Francie** byla napadena hned **tříkrát** v posledních **80 letech!**
Lucembursko - Francie by měla **držet hubu!** Pod **Napoleonem** Francie **útočila** skoro v celé Evropě!!!⁽¹³⁾
Nizozemí - Vy jste dobyli **Nizozemí!!!**
Belgie - A **Belgii!!!**
Velká Británie - A nás, Velkou Británií, jste chtěli **vyhladovět...** jenom, abychom se museli pokořit.
Západní Německo - V bitvě u **Waterloo** jsme my a naši britští spojenci **porazili Napoleona** a zachránili Evropu před **francouzským tyranem.**
Francie - V **bitvě o Berlín** jsme to byli **my a naši britští, sovětské a američtí spojenci**, kdo porazil Hitlera a spasil **Evropu** před německým **tyranem.**⁽¹⁴⁾
SSSR (rozzlobeně) Tyran, který napadl i **SSSR.** Přesto, že jsme měli **mírovou smlouvu.**⁽¹⁵⁾
Belgie (hrozí pěstí Sovětskému svazu) - To nebyla žádná **mírová smlouva.** To byla smlouva, která dovolila **Sovětskému svazu vpadnout do Polska!!!**
Lucembursko - A do **Estonska! A Lotyšska! A do Litvy!**
Josif Stálin - My jsme **museli** napadnout tyto státy, abychom **ochránili sami sebe.**
Západní Německo - Ale to samé bylo **důvodem i pro Německo.** Byli jsme **obklopeni nepřáteli**, proto jsme **byli nuceni** zaútočit.
SSSR - **Nejlepší obranou je útok.**
Režisér - (USA opětovně krčí rameny.)
USA - Vy jste mi nerozuměli? Vy jste si navzájem **stále trnem v oku.**
George Marshall - Bojovali jste v **italských válkách.**⁽¹⁶⁾
USA - Válčili jste v **třicetileté válce.**⁽¹⁷⁾
George Marshall - Prali jste se v **Sedmileté válce...**⁽¹⁸⁾
USA - ...v **napoleonských válkách...**⁽¹⁹⁾
George Marshall - ...v **první světové válce...**⁽²⁰⁾
USA - ...ve **druhé světové válce.**⁽²¹⁾
George Marshall - Na jeden kontinent opravdu **hodně** válek.
Režisér - (Dopředu předstupuje Jean Monnet.)
Jean Monnet - Ale my se z válek **něco** naučili.
Robert Schuman - Naučili jsme se, že spojenci jsou schopni **odložit stranou národnostní rozpory a spolupracovat** na společném cíli.
(Změna - Slide 3.)
V1 - **První světová válka** už skoro končila, když **šestadvacetiletý** obchodník oslovil **francouzskou vládu.**
V2 - Jmenoval se **Jean Monnet.**
Jean Monnet - **Viděl** jsem **problémy** - při válce byla **Velká Británie a Francie spojenci**, ale současně konkurenty. Soupeřili při koupi **zbraní**, při vyhledávání **přírodních zdrojů.**

V3 - **Monnet** se setkal s **francouzským ministrem války**.

Jean Monnet - **Přesvědčil** jsem vládu, že **Francie a Velká Británie** by měly být **zajedno**.

V4 - Měly by **koordinovat** společně dodávky potravin a paliv.

V1 - Měly by nakupovat všechno **provázaně**.

V2 - **Monnet** odejel **do Londýna**.

Inspicient - (**Jean Monnet** zvedá imaginární kuffík a kráčí po jevišti až k **Velké Británii**.)

V3 - Přesvědčil **Velkou Británii** k nákupům **oceli, oleje a uhlí**... společně s **Francií**.

Jean Monnet - **Ekonomická spolupráce** našim zemím pomůže vyhrát válku.

Režisér - (**Paul Henri Spaak a Joseph Beck** vystupují dopředu.)

Paul Henri Spaak - **Ekonomická spolupráce** pomohla **našim** státům vytvořit mírové ovzduší.

Joseph Beck - V roce 1921 jsme **založili BLEU**, což znamená **Belgicko - lucemburskou ekonomickou unii**.⁽²²⁾

Paul Henri Spaak - **Odstranili** jsme obchodní bariéry mezi našimi státy.

Joseph Bech - **Sjednotili** jsme své měny.

Johan Beyen - **Nizozemci** viděli, **jak dobře** tento **společný trh** funguje.

Sicco Mansholt - Tak jsme se **připojili**.

Paul Henri Spaak - Od té doby jsme známí jako **BENELUX**.

Johan Beyen - Jsme **malé** státy.

Joseph Bech - To, že jsme dohromady, **nás chrání**.

Sicco Mansholt - Spolupráce nás posiluje i ekonomicky.

Jean Monnet - A to je **přesně** to, co Evropa dneska potřebuje.

Konrád Adenauer - Ekonomiky jsou v **rozvalinách**.

Paul Henri Spaak - V našich zemích se rodí zrna **nenávisti**.

Jean Monnet - **Spolupráce** pomůže vytvořit **spojenou** Evropu, **bez války** a silového nátlaku.

Inspicient - (Evropští politici ožijí.)

Sicco Mansholt - Koneckonců, je tu více věcí, které nás **spojují**, než aby nás rozdělovaly.

Johan Beyen - Věříme **v demokracii**.

Paul Henri Spaak - Věříme v **zákonné právo**.

Robert Schuman - Věříme v **mír a sociální spravedlnost**.

Konrad Adenauer - My **všichni** chceme budoucnost **bez válek a nenávisti**.

Jean Monnet - Budoucnost, kde naše síla **nebude záviset** na **slabosti** druhého.

Režisér - (**Churchill** vstává. Tváří se vážně.)

V4 - Překvapivě to byl britský ministerský předseda **Winston Churchill**, který jako jeden z prvních **hájí spojenou Evropu** jako cestu k zajištění budoucího míru.

Winston Churchill - Válečná vířava právě skončila. Ale **nebezpečí** trvá. Chceme-li vytvořit Spojené státy evropské (nebo něco podobně se jmenující), musíme začít **ted' hned**.⁽²³⁾

V1 - **Robert Schuman** i další Otcové Zakladatelé **věděli**, že se jedná o zásadní a kolosální věc...

V2 - Ale jakákoli **prohra** by byla **katastrofou**.

Robert Schuman - Světový mír může být zabezpečen **pouze** tvořivým úsilím o **zmírnění/ zmenšení nebezpečí**, které jej ohrožuje. Příspěvek, který může organizovaná živoucí Evropa přinést civilizaci, jsou **nepostradatelné** mírumilovné vztahy.⁽²⁴⁾

Inspiciient - (Evropští politici hledí jeden na druhého. Cítí, že jsou u zrodu něčeho opravdu **neobyčejného a nového**.)

Jean Monnet - Spojená Evropa je krok do **neznáma**.

George Marshall - I **Spojeným státním americkým** by spojená Evropa **vyhovovala**. Začněte tuto myšlenku realizovat a USA vám poskytnou ekonomickou pomoc - **13 miliard dolarů**.⁽²⁵⁾

Režisér (Evropští politici jsou ohromeni.)

Walter Hallstein - **Třináct miliard dolarů!!!**

George Marshall - Je to **Program obnovení a uzdravení Evropy**. Má pomoci obnovit ekonomiku a charakter Evropy.⁽²⁶⁾

Inspiciient - (USA **nemají moc velkou radost** z tak velkého utrácení peněz na Evropu.)

USA - Ale kamarádi, ne abyste **to promrhali**. 13 miliard dolarů je opravdu **hodně** peněz.

George Marshall - Nabízíme tuto pomoc **s podmínkou**, že začnete **spolupracovat**.⁽²⁷⁾

Režisér - (USA kývnou na země Beneluxu.)

USA - Tak **sjednoťte** své ekonomiky stejně, jako to udělali v Beneluxu.

Inspiciient - (Jak politici, tak lid se okamžitě chystají pracovat.)

Paul Henri Spaak - Ustavíme **OEEC - Organizaci pro ekonomickou spolupráci**.⁽²⁸⁾

V3 - Je to **stálá organizace** založená se správě Mashallova plánu pomoci.

V4 - A **Paul Henri Spaak je její předseda**.

Paul Henri Spaak - Tato organizace spojí **18 států**.

Alcide de Gasperi - **Včetně Itálie...**

Konrád Adenauer - A včetně **okupovaných západních sektorů Německa** zvaných **Trizonie**.

Paul Henri Spaak - Odstraníme **celní překážky** a omezení, abychom podpořili **rozšíření obchodu**.

Joseph Bech - Použijeme **multiplanetární platby** za zboží.

Sicco Mansholt - Vytvoříme **zónu volného obchodování**, svobodného trhu.

Johan Beyen - Znovu **nastartujeme průmysl** a začneme s **obnovou našich měst a vesnic**.

Velká Británie - Po všeobecné destrukce, kterou způsobila válka, přišla **Marshallova pomoc** jako záchranné lano pro topící se lidstvo.⁽²⁹⁾

George Marshall - Co k tomu dodat? My chceme, aby vaše kapitalistické ekonomiky byly **silné a zdravé**.

Režisér - (Nenápadně pohlédne na **SSSR a Stalina**.)

George Marshall - A buďte si **zatraceně jistí**, že **komunisté** u vás převrat neudělají.

USA - **Zadržte ty komunisty!!!** Co tím myslím? **Zkroťte si je!**⁽³⁰⁾

Inspiciient - (**Marshall mává dolarovou bankovkou Stalinovi před nosem**.)

George Marshall - Hej, kámo, chceš také nějakou **Marshallovu pomoc**?

Režisér - (**Stalin se škaredí**.)

Josif Stalin - Nikdy!!! Marshallův plán je jen **intrička**, kterou chcete **zlikvidovat SSSR!!!**

Palmiro Togliatti - Je to americký plán, jak získat kontrolu nad **Evropou!!!**

SSSR - A tady vidíte, proč **SSSR** potřebuje spojence proti kapitalistům.

Inspiciient - (**Sovětský svaz** vytáhne eso z rukávu - **Československo** a mává s ním před evropskými politiky.)

SSSR - A českoslovenští komunisté právě **udělali převrat** a získali vládu v Československu! ⁽³¹⁾

(Změna pozadí - Slide 4.)

Režisér - (**Marshall, Churchill** a ostatní západoevropští politici hlasitě reagují.)

George Marshall - My **jsme vás varovali!!!**

USA - Komunisté se ujímají moci!!!

Francie - Musíme ochránit sami sebe!!!

Inspiciient - (**Francie** dává svou ruku v pěst před sebe.)

Francie - Připojte se k **Bruselské smlouvě!!!** ⁽³²⁾

Režisér - (**Velká Británie** dává svou ruku na francouzskou pěst.)

Velká Británie - Je to obranná aliance. **Všechny** nás bude chránit před útokem. ⁽³³⁾

Inspiciient - (Se svou rukou se přidávají i státy **Beneluxu**.)

Režisér - (**Francie** volá na **Itálii**.)

Francie - Přidejte se k nám!

Belgie - Jenom **Jadran** odděluje Itálii od komunismu ve střední Evropě!

Nizozemí - **Tak pojdte a přidejte se k Bruselské smlouvě!**

Inspiciient - (**Ale Itálie** se stále nehýbá.)

Alcide de Gasperi - Nám se nelíbí to **pojmenování** - Bruselská smlouva.

Altiero Spinelli - Je to **protiněmecké**. A to je velká chyba.

Alcide de Gasperi - **Po první světové válce** jste zacházeli s Německem jako s **druhořadou evropskou zemí**.

Itálie - Německo bylo opuštěno, narůstaly pocity **nespravedlnosti, přikopí a touhy po pomstě**.

Altiero Spinelli - **Druhá světová válka** byla toho jen následkem.

Itálie - **Z toho byste se měli poučit**.

Altiero Spinelli - Vytvořte **přátelské prostředí** pro **všechny** Evropany, včetně **Němců**.

Alcide de Gasperi - Jestliže se nám podaří vytvořit **svobodnou a demokratickou Evropu**, ve které si budou **všechny státy rovny**, potom **všichni** Evropané rádi a ochotně podpoří spojení Evropy.

Altiero Spinelli - **Měli bychom** začít tvořit **federativní** Evropu pro všechny naše národy. Potom bychom měli hledat **nadnárodní** vyřešení našich problémů. ⁽³⁴⁾

Itálie - Itálie se nestane součástí jakéhokoli uskupení, které je nepřátelské **Německu**. ⁽³⁵⁾

Režisér - (Hlasy lidu jsou překvapeny. Jejich ruce se vracejí podél těla.)

Inspiciient - (**Winston Churchill** popojde dopředu.)

Winston Churchill - Tak pojdme se sejít a prodiskutovat více na půdě **Evropského kongresu**.

Robert Schuman - Můžeme prodiskutovat **politickou, ekonomickou a peněžní unii** v Evropě.

Režisér - (**Altiero Spinelli** kývne na **Konrada Adenauera**, oba se připojí k **Churchillovi** a **Robertu Schumanovi v Haagu**)

Altiero Spinelli - Proberme si **Evropský sněm**, kde se **všechny národy** mohou setkávat a diskutovat.

Konrad Adenauer - A **Radu Evropy**, kde bude diskuze o **lidských právech a základních svobodách**.

Winston Churchill - A **Evropskou kolej**, kde by mohli studovat společně studenti ze států, které v minulosti **spolu bojovaly**.

Robert Schuman - A **Celní a ekonomickou unii** celé Evropy.

Inspiciet - (**Stalinovi a SSSR** se nelíbí, co slyší o plánech evropského společenství.)

Režisér - (**Stalin** vytahuje ubohý **Berlín** z kapsy. Drží jej pod krkem.)

Stalin - A jáje. Všechny cesty do Berlína jsou **zablokovány**.⁽³⁷⁾

Inspiciet - (Západní Německo i všichni ostatní jsou šokováni. Stojí nehybně.)

Západní Německo: Táhní z **Berlína!!!** Pusť jej, **příšero!!!** Němci tam **umírají hlady!!!**

Francie - Blokáda Berlína je **válečná akce!!!**

SSSR - Takhle vypadá vaše **reformování německé měny a propojení s americkou, francouzskou a britskou okupační zónou v Trizónii!!!**⁽³⁸⁾

Režisér - (**Stalin** utahuje sevření Berlína.)

Stalin - Ničím nemůžete Berlínu pomoci, protože je **hluboko v sovětské okupační zóně**.

Inspiciet - (**Spojené státy, Francie a Velká Británie** začnou lovit po kapsách. Vytahují imaginární plány zásobování.)

USA - Zařídíme **letecké dodávky** potravin a zboží do Berlína!!!

Velká Británie - A co když Sověti **sestřelí** naše letadla?

Francie - To by mohlo vést až ke **třetí světové válce!!!**

Velká Británie - A k nukleární katastrofě!!!

Západní Německo - Nemáme **na výběr. Musíme** nakrmit Berlín!!!

(Změna - Slide 5.)

Režisér - (Francie, Velká Británie a USA házejí svoje letadýlka kolem Berlína, který je chytá a staví kolem sebe.)

Jean Monnet - Ale tohle je **válka!!!** Jiná, než jakákoli, ve které jsme doposud bojovali. Je to **Studená válka**.

Paul Henri Spaak - Hrozba ze **SSSR** je reálná. Evropa potřebuje **Američany**, aby jí pomohli s obranou.

George Marshall - Zakládáme **vojenské společenství NATO, Severoatlantickou alianci**.

Inspiciet - (**George Marshall** zvedá ruku s Bruselskou smlouvou.)

George Marshall - Přidejte se.

Režisér - (Všichni politici **Francie, Británie, Nizozemí, Belgie a Lucemburska** dávají své ruce na smlouvu na Marshallově ruce.)

George Marshall - Ještě **Itálie. Itálie i Západní Německo** musí být součástí - i budoucího NATO.

Inspiciient - (Italští politici se přidávají, ale **Francie** stále nesouhlasí s účastí **Západního Německa** na utváření NATO.)

Francie - Zbláznili jste se? Francie **nebude tolerovat opětovné vyzbrojení Německa.**

Západní Německo - Ale jak jinak se ochráníme?

Režisér - (**Adenauer** vrtí beznadějně hlavou.)

Konrad Adenauer - Kdyby tak někdo pochopil, že **nemůžeme začít s novou Evropou, nebudeme-li schopni odpouštět jeden druhému.** ⁽³⁹⁾

Inspiciient - (**Stalin** uvolňuje své sevření kolem hrdla **Berlína**.)

Stalin - Rozhodl jsem se **uvolnit blokádu Berlína**...

Západní Německo - No konečně!!!!

Stalin - ...za podmínky, že **Velká čtyřka** uspořádá konferenci o budoucnosti Německa. ⁽⁴⁰⁾

USA - Souhlasíme.

Velká Británie - Souhlas.

Francie - Odsouhlaseno.

Režisér - (**Stalin** pouští Berlín a odchází následován **SSSR**.)

Inspiciient - (**Marshall** vede **Západní Německo** na forbinu - dopředu na jeviště. **Adenauer a Hallstein** si stoupnou vedle.)

Režisér - (Zástupci **Francie, USA, Velké Británie** si stoupají do obranného postavení kolem **Západního Německa**.)

George Marshall - Německo se stává přední linií ve Studené válce.

Robert Schuman - Západní Německo musí být **silné**.

Winston Churchill - Západní Německo **musí být součástí NATO**.

Konrad Adenauer - Za třech podmínek:

Walter Hallstein - Budeme mít plnou suverenitu...

Velká Británie - Souhlasíme.

Walter Hallstein - Budeme moci pracovat v **Radě Evropy** jako plnoprávní členové...

Francie - Souhlasíme.

Konrad Adenauer - Také znovu posoudíte nutnost **demontáže** našeho průmyslu. My **potřebujeme** své továrny, abychom mohli vybudovat svou **ekonomiku**.

Walter Hallstein: Nechceme žít jen z **drobečků přídělů**. Západní Německo chce **stát na svých vlastních nohách při budování spojené Evropy**.

USA - Souhlasíme. Opusťte vaše **pekelné vztahy** a sepište opravdovou ústavu nové **Německé federativní republiky**.

Režisér - (Všichni opouštějí scénu, zůstává pouze **Jean Monnet, Robert Schuman,**

Konrad Adenauer a Walter Hallstein.)

(Změna - Slide 6.)

Inspiciient - (**Francie a Západní Německo** přináší každý po dvou židličkách, politici - **Monnet, Schumann, Adenauer, Hallstein** vpředu na jevišti si na ně sednou.)

Režisér - (**Francie a Západní Německo** si sednou k jejich nohám, jsou tišší a zamyšlení.)

Jean Monnet - Pro Francii je **obtížné** věřit Německu.

Robert Schuman - Ale aby se národy Evropy sblížily, je nutné **odstranit staré křivdy mezi Francií a Německem.** ⁽⁴¹⁾

Inspicient - (Adenauer souhlasí.)

Konrad Adenauer – Jsme země **průmyslové a dychtící** po surovinách.

Walter Hallstein - Kdokoli získá **průmyslové oblasti Sárska a Porúří**, získá i dominantní moc.

Konrad Adenauer - Toto **soupeření** tvořilo **podhoubí obou světových válek**.

Robert Schuman - Musíme tyto zdroje využívat **společně**, na naše **společné zboží**... jinak v Evropě **nebude mír**.

Jean Monet - Chceme, aby **nové vztahy** mezi Francií a Německem, byly založeny na **zcela nových** principech. Musíme se **odklonit od všeho, co nás rozděluje**, hlavně od válečného průmyslu. A vytvořit společně prospěšné základy, které pomohou celé Evropě. ⁽⁴²⁾

Robert Schuman - Nejsou zde žádní vítězové nebo poražení: **ale neexistuje mír bez práva a právo bez rovnoprávnosti**. ⁽⁴³⁾

V1- Západoněmecká vláda se zavázala, že její zahraniční politika již nikdy více neohrozí mír v Evropě.

Režisér - (**Konrad Adenauer** nemůže skrýt pohnutí. Vstává...)

Konrad Adenauer - Na tohle jsem **čekal celých 25 let**. Jako vaši partneři - ani moje vláda, ani moje země, nebudeme mít **žádné postranní úmysly, záměry s nadvládou**. ⁽⁴⁴⁾

Walter Hallstein - Již od roku 1933 nás dějiny učí, jak **marné** a ještné úmysly to byly. Německo už ví, že jeho osud je spjatý s osudem celé západní Evropy. ⁽⁴⁵⁾

Konrad Adenauer - Považuj realizaci francouzského návrhu za svůj **nejdůležitější úkol**. Podaří-li se to zrealizovat, mohu si být jist, že **jsem svůj život nepromarnil**.

Inspicient - (**Monnet, Schuman a Hallstein** vstávají a podávají si ruce.)

Režisér - (**Francie a Západní Německo** také vstávají, ale ruce si nepodávají. Setrvávají v opatrné ostražitosti.)

V2 – Francie tak učinila svůj první **důležitý** krok.

Robert Schuman – Francie se **ujala vedení** a důsledek tohoto kroku může být **obrovský**. My doufáme a věříme, že bude, protože Francie hledá mír. Ale aby měl **mír** naději, potřebuje existenci **klidné Evropy**.

Inspicient - (Všechny postavy opouštějí jeviště a stejně jako 4 vypravěči přicházejí k centrální scéně.)

V3 – A co bude dál?

V4 – **SSSR** vyzkouší svou první atomovou bombu.

V1 – Vypukne **Korejská válka**.

V2 – A **Studená válka** se přemění ve **válku se zbraněmi** na Dálném Východě.

V3 – Státy Evropy se sblíží kvůli bezpečí a ochraně.

Režisér - (Vstupuje Velká Británie a Winston Churchill.)

Winston Churchill – Kromě **Velké Británie**.

Velká Británie – Vypadá to, že se nemůžeme rozhodnout...

Inspicient - (**Velká Británie a Churchill** odcházejí.)

V4 – Ale v roce 1951 **Francie a Západní Německo** splní své sliby a zformují **ESUO**, Evropské společenství uhlí a oceli.

V1 – To by byl první krok k vytvoření dnešní **Evropské Unie**.

V2 – Proč se nepodívat, jak se potom **EU** vyvíjela?

(Změna - Slide 7.)

V3 – Stojíc na sutinách Evropy zničené válkou...

V4 – A někteří z **pozoruhodných** mužů se snažili uskutečnit svou vizi **lepší Evropy** pro své děti a vnoučata...

V1 – **Vzdejte hold Otcům zakladatelům:**

Režisér - (Vstupují **Jean Monnet, Robert Schuman, Alcide de Gasperi a Konrad Adenauer.**)

Inspiciet – (Snímají buňky a mávají všem zúčastněným, kteří tleskají.)

Režisér - (Vchází Paul Henri Spaak, Sicc Manscholt a Altiero Spinelli.)

Inspiciet - (I oni snímají klobouky a mávají.)

Režisér - (Vchází **Joseph Bech, Winston Churchill, Walter Hallstein a Johan Beyen.**)

Inspiciet – (I oni mávají buňkami.)

V2 – **Otcové zakladatelé Evropské unie**, kteří pomohli Evropě se **pozvednout z válečných ruin** a směřovat k budoucímu sjednocení, prosperitě a míru.

(Potlesk. Všichni odcházejí.)

Poznámky ke scénáři

1) <http://www.bbc.co.uk/history/worldwars/WWtwo/refuges-01.shtml>.

2) SSSR = Svaz sovětských socialistických republik , Rusko je největší svazovou republikou.

3) Statistika zveřejněná německou vládou, Suchdienste, citována v

<http://en.wikipedia.org/wiki/German-casualties-in-World-War-II>.

4) Toto číslo zahrnuje vojáky, civilisty a oběti holocaustu. Získáno z https://en.wikipedia.org/wiki/World_War_II#Casualties_and_war_crimes. Pro samotné srovnání údajů sovětského a amerického počtu obětí –

<http://www.eisenhowerinstitute.org/about/living-history/wwii-soviet-experience.dot>.

5) Francie byla napadena Německem ve francouzsko-pruské válce 1870-71, v první světové válce 1914-18, a v druhé světové válce 1940-44.

6) V Hunger Winter 1944-45 zemřelo 18 000 - 22 000 lidí.

7) „Hlas lidu“ - (national daemon) zde představuje Francie, Belgie, Lucembursko, Velká Británie, Západní Německo, SSSR a USA. Stejně jako v knize Filipa Pullmana „His dark Materials“ jsou to personifikované pocity podezřívavosti, ustrašenosti charakterizující lid v dané zemi. Vyjadřují strach, podezření, instinktivní nacionalismus většiny lidí z oněch zemí, pocity, které jsou slyšitelné v kavárnách, obchodech, barech, autobusech, vlacích. (Česky vyšla série buď bez souborného názvu /Praha, Classic 2002 – 2003/ s díly *Světla Severu*, *Dokonalý nůž*, *Jantarový dalekohled*, později jako soubor s názvem *Jeho temné esence*, nebo *Jeho šerá hmota*, první díl dostal název podle amerického vydání: *Zlatý kompas*, tak se jmenoval i stejnojmenný film – <https://www.csfd.cz/film/223273-zlaty-kompas/prehled/>. Další díly mají názvy i *Jedinečný nůž* a *Jantarové kukátko*. - pozn. PM)

8) Použit komentář Salvatora de Madriaga, zakladatele sekce odzbrojování Společnosti národů citovaný v „Evropa, skok do neznáma“, Viktoria Martin de la Torre, str. 17.

9) V roce 1946 ve všech těchto zemích byla komunistická vláda.

10) Churchill použil tato slova při projevu s prezidentem Trumanem. Poukazuje na státy osvobozené Rudou armádou: Albánie, Bulharsko, Východní Německo, Rumunsko, Polsko, Maďarsko a Československo. Do roku 1949 ve všech těchto státech byly komunistické vlády. USA se obávaly, že komunisté se pokusí ovládnout celý svět.

11) Amerika je jiný název pro USA.

- 12) Tato bitva ze druhé anglicko-nizozemské války roku 1667 znamenala pokojující prohru Britů. Celkově byly 4 anglo-nizozemské války, poslední skončila v roce 1784.
- 13) Napoleonské války v letech 1803-1815. Franci šla do války s Británií, Rakouskem, Pruskem, Ruskem, Švédskem a Portugalskem. Dánsko, Finsko, Polsko i Španělsko byly také zavlčeny do tohoto konfliktu.
- 14) V této době bylo Německo ještě spolkem několika menších států, z nichž největší, Prusko, bojovalo u Waterloo.
- 15) Sovětsko - německá smlouva byla podepsána v roce 1939. O dva roky později, v červnu 1941, nacistické Německo napadlo SSSR v operaci Barbarossa.
- 16) 1494-1559.
- 17) 1618 – 1648.
- 18) 1756 – 1763.
- 19) 1792 – 1815.
- 20) 1914 – 1918.
- 21) 1939 – 1945.
- 22) BLEU - byla ekonomická a měnová unie mezi Belgií a Lucemburskem podepsaná 1921. Více na <https://biblio.ugent.be/publication/3181188/file/3194745.pdf>.
- 23) Jedná se o přímou citaci z projevu W. Churchilla ze dne 19. září 1946. Byl jedním z prvních, kteří chtěli spojenou Evropu.
- 24) přímá citace z projevu R. Shumana z roku 1950, zaznamenaná v knize Aline Siern: History, Memory and Trans European Identity: Unifying division.
- 25) Program poválečné obnovy Evropy byl mezi lidmi nazván jako „Marshallova pomoc“, nebo „Marshallův plán“.
- 26) Viz <http://marshallfoundation.org/marshall/the-marshall-plan/history-marshall-plan/>.
- 27) Oficiálně nazývaný Program poválečné obnovy Evropy, Marshallova pomoc, byl plánován jako pomoc státům vybudovat kapitalistické ekonomiky a ochrana proti komunistickému převratu.
- 28) Viz <http://www.cvce.eu/content/publication/1997/10/13/7cbc25dd-0c8d-49b1-924c-53edb2a59248/publishable-en.pdf>.
- 29) Tato slova pronesl britský ministr zahraničních věcí Ernest Bevin.
- 30) Politika USA chtěla zastavit šíření komunismu. Byla nazývána „containment“ - kontrola, omezení.
- 31) březen 1948 - komunističtí zástupci vlády v Československu se snažili vymýtít všechny antisovětské politiky. Jan Masaryk, který preferoval USA, byl nalezen mrtev pod otevřeným oknem. Vyskočil nebo byl zavražděn?
- 32) Březen 1948.
- 33) Nejdříve byla tato aliance jako obranná proti Německu, později se změnila na obrannou proti SSSR.
- 34) „Spinellův plán“ vytvoření federativní Evropy byl akceptován většinou Evropského parlamentu v roce 1984.
- 35) Ve svém velmi důležitém projevu v roce 1948 řekl de Gasperi, že mír přijde až po spravedlnosti a svobodě. Řekl, že Evropané musí budovat přátelské vztahy se všemi, zahrnujíc v to i Německo.
- 36) Květen 1948.
- 37) Blokáda Berlína: červen 1948 - květen 1949.
- 38) SSSR se cítil ohrožen, když Francie, Británie a USA sloučily své zóny v okupovaném Západním Německu.
- 39) Citace z projevu Konrada Adenauera zaznamenaného v knize Victoria Martín de la Torre: Evropa, krok do neznáma, str. 136.
- 40) Velká čtyřka - SSSR, USA, Francie a Velká Británie.
- 41) Citováno z Schumanova oficiálního dopisu Adenauerovi z května 1950, zaznamenaného v knize Victoria Martina de la Torre: Evropa, krok do neznáma, str. 67. Známo též jako „Schumanova deklarace“.
- 42) Přímá řeč Jeana Monneta citována v knize Victoria Martina de la Torre: Evropa, krok do neznáma, str 87.
- 43) Tamtéž.
- 44) Citován Konrád Adenauer v knize Victoria Martina de la Torre: Evropa, krok do neznáma, str. 88.
- 45) Tamtéž.
- 46) Tamtéž.

Diskuze účastníku po provedené dramatu

Na začátek je nutné říci, že se účastníkům konference a tím pádem i účastníkům dramatizace hra sama o sobě líbila ve smyslu, že je zaujala, že v ní vidí smysl, jak zajímavým a netradičním způsobem obohatit výuku, to nejen v problematice vzniku EU. Jedná se o silný emoční příběh. Bude zajímavé sledovat, jak ho vnímají žáci. Což potvrdil i evropský host a režisér dramatizace Igor.

Čeští učitelé si uvědomili, že ve hře je **několik historických nepřesností** a trocha **anachronismu**, které však jsou použity pro „dobro samotné hry“.

Otázka první: Ve kterém ročníku hru se žáky secvičit? Na střední škole určitě ve kterémkoliv ročníku, co se týče základních škol, pak maximálně v deváté třídě.

Proč? Hra je poněkud složitá, mladší ročníky by ji nepochopily.

Otázkou je, kdy hru sehrát. Samozřejmě by se hodil konec roku, rozvolněná výuka tomu napovídá.

A hned se nabízí další otázka – **Jak hru pojmout?** Jako na konferenci, totiž tak, že se hra vesměs bez přípravy čte a realizuje, nebo si hru dlouhodobě připravovat a pak ji sehrát jako drama pro určité publikum? Bylo by to poměrně náročné časově. A pak je tu otázka: Komu hru sehrát? Rodičům? Mladším, nebo starším spolužákům? Mladším by se mnohé muselo vysvětlit.

Jiným názorem byla zajímavá myšlenka – sehrát hru bez přípravy na začátku školního roku, vypsat si všechny okolnosti a problémy, kterým žáci nerozuměli. A pak v průběhu roku se k jednotlivým problematikám a okolnostem vracet. Do konce školního roku ba se hra „rozklíčovala“, případně by se dala sehrát znovu – aby si žáci uvědomili jednotlivé souvislosti, ke kterým došli.

Z přítomných měla s hrou zkušenosti Eva Zajícová, která doporučuje jen žáky „namaskovat“ a odehrát takto.

Učitelé – účastníci – herci si všimli mezipředmětového záběru hry, je možno ji využít i pro hodiny zeměpisu, pro další společenskovední obory. Samozřejmě se uplatní schopnosti a dovednosti z dramatické výchovy. Pokud pojmeme hru komplexněji, pak lze zapojit i předměty typu svět práce, výtvarná výchova, estetika a další – například pro přípravu detailů, kostýmů, dílčích kulís. Jedním z nápadů bylo postavám připravit vlaječky států, vyhotovit mapy, nákresy (např. Stalin se vytasí s mapo Československa; nákres situace rozděleného Berlína apod.), připravit si letadla – vlašťovky pro část hry se zásobováním Berlína apod.

Sehrát hru v hodinách zeměpisu by bylo přínosné i pro pochopení evropské integrace – tady je opět mezioborový přesah.

Nějakým způsobem identifikovat role – osoby, které mohou být pro českého žáka nesrozumitelné (například italsí politici a další). Je jasné, že autoři chtěli odlišit lid (traumata) a politiku (politiky – osobnosti), ale právě v tom je problém, zda by se pak v dané problematice žák 9. třídy neztratil?! Proto by bylo možností osobu státu a politika sjednotit do jedné postavy, která by vyjadřovala obojí. Sice by se zmenšil počet účinkujících, ale hra by se mohla stát přehlednější.

Zajímavou je i charakteristika jednotlivých postav, kterou žáci – účinkující dostanou. Jak bychom charakterizovali my jednotlivé *zástupce států a hlasy lidu*? Jak bychom charakterizovali *naš hlas lidu*? Kteří *naši politici* by mohli do debaty vstoupit?

Podstatnou je i otázka priorit, co vše budeme představením hry sledovat. On totiž vzniká jakýsi *betlém* evropského sjednocování, který však chápou jinak ti, kdo jsou v Evropské unii od začátku (nebo se alespoň nějakým způsobem účastní raného vytváření Unie). Jinak bude vše chápat někdo, kdo se do Evropské později dostal později. Jak ho pojmu současní žáci? Otázkou je tu i dobové totalitní pojmání sjednocování Evropy – k tématu viz <http://www.dejepis21.cz/obrazy-ideologie>, respektive http://www.dejepis21.cz/userfiles/tiny_uploads/knihovna/Najbert_karikatury.pdf – v této práci se nachází zajímavá karikatura - Betlém imperialismu Jaroslava Popa využívá známý vánoční motiv a pomáhá žákům konkretizovat ideologický boj mezi „táborem míru“ a „táborem imperialismu“ (výřez), in Dikobraz, 1949 roč. 5, č. 52, s. 2. Tuto karikaturu představil účastníkům během diskuze kolega Najbert.

Ještě později padly dva zajímavé nápady – jednak hru **mírně upravit do českého prostředí**, jednak zajímavý nápad: Napsat **podobnou hru** vhodnou do českých (československých) dějin. A že vhodných témat máme dost!

O čem se mluví v zahraničí, aneb co probírají učitelé dějepisu ve Finsku?

Jak již bylo naznačeno, konference se odehrály v několika státech Evropské unie. Vždy byl na konferenci přítomen jeden člen Euroclia – host ze zahraničí. Na naši konferenci přicestoval chorvatský pedagog Igor Jovanović. Náš pedagog vycestoval do Finska, kde měl příspěvek v angličtině. Byl to Jiří Beneš, který svůj příspěvek o Schengenském prostoru (ale v češtině) prezentoval na pražské konferenci. Zde je jeho pár myšlenek z cesty za finskými kolegy.

Ve dnech 5. až 6. června se ve finských Helsinkách uskutečnila mezinárodní konference učitelů dějepisu. Ač se konference jmenovala mezinárodní, byla až na pár výjimek vedena ve finštině. Přijel totiž totiž jediný účastník ze zahraničí, sice já z České republiky.

Hlavním cílem celé akce bylo seznámit přibližně třicet finských učitelů ze všech koutů Finska s aktivitami společnosti *Euroclio*. Jednou z oblastí, kterými se tato společnost zabývá, je i podpora dějepisařů a poskytování učebních materiálů do hodin dějepisu. Nežádka je pak vše zaměřeno na dějiny Evropské unie, které se *Euroclio* snaží představit jednak učitelům, jednak žákům zábavnou, interaktivní a přitažlivou formou. Stěžejní částí celé konference byly proto dva workshopy, které měly přiblížit možnosti, jež poskytuje webové rozhraní *Historiana*, poskytující materiály z historie EU učitelům a studentům. V praxi vše spočívalo na prezentaci dvou projektů, které je možné s žáky a studenty v hodinách uskutečnit. Učitelé si měli vše vyzkoušet na vlastní kůži a vytvořit si tak alespoň základní představu o možnostech internetového portálu.

První workshop byl dramatizací situace v Evropě po konci druhé světové války. Jednotliví „herci“ zde zastávali role zosobněných států, popřípadě jejich vůdců. Každý z nich v průběhu inscenace hájil své zájmy a podle daného scénáře se nakonec Evropa, respektive svět rozdělil do dvou mocenských bloků. Cílem celé hry pak bylo, aby si aktéři uvědomili, jaké události a okolnosti vedly k položení základů Evropské unie.

Druhý workshop byl veden v angličtině a jeho cílem bylo přiblížit důvody migrantské krize, která v posledních letech zasáhla Evropu, ale také přimět k zamyšlení, jak se Evropská unie k celé záležitosti postavila a jak by se celý problém měl řešit. Důležitým aspektem zde byl také Schengenský prostor a politika otevřených a uzavřených hranic. Po skončení příspěvku jsem zaznamenal několik zajímavých postřehů v následující debatě.

K celé problematice migrantské krize se finští učitelé stavěli v duchu sociálně spravedlivých společností, na severu Evropy tak typických. Převažoval názor, že uprchlíkům by se rozhodně mělo pomoci. V otázce uzavřenosti a otevřenosti hranic Finsko však zůstávali velmi nekonkrétní. Proč? Je to vlastně docela jednoduché. Říci něco, jako že by se měly uzavřít hranice a zamezit tak vstup lidem, kteří potřebují pomoc, to se ve Finsku jen tak nedá. Na druhé straně však okolní státy již své hranice uzavřely. A protože do Finska jiná cesta migrantů než přes okolní státy neexistuje, Finsko zaujímá takzvanou polohu „mrtvého brouka“ a k celé situaci ohledně hranic se moc nevyjadřuje, neboť mu to vlastně takto vyhovuje. Proto se Finsko svým názorem příliš neprezentuje a ani ho, oproti jiným tématům, není slyšet.

Neméně důležitou částí konference byl i oddíl, který se věnoval současným problémům finského školství se zaměřením na výuku dějepisu. Hlavním tématem v této části byla připravovaná změna finského školského zákona. Co pak finské učitele dějepisu trápilo nejvíce, byla možná změna přepočítávání hodinové dotace na platy učitelů. V současné době je totiž ve Finsku systém, že plat se vypočítává z hodin odučených týdně, po novele by se vše mělo vypočítávat na základě měsíčního součtu, což jak jsem z letmého překladau pochopil, by mělo de facto snížit učitelské platy.

Co se týká hodinové dotace, tak mě ve finském školství zaujala ještě jedna věc: vyučované předměty se dělí do skupin a učitelé v těchto skupinách mají různé počty hodin, které musí odučit za týden, aby měli celý úvazek. Učitel finštiny tak na celý úvazek musí odučit týdně například patnáct hodin, kdežto učitel dějepisu už sedmáct. Vše se odvíjí od stanovené náročnosti na vyučování daného předmětu.

Posledním bodem konference, který bych chtěl zmínit, byla dějepisná exkurze na ostrov Vallisaari, který byl teprve nedávno zpřístupněn veřejnosti a nacházejí se na něm zbytky ruských a finských námořních pevností. Vše je zasazeno do specifické finské přírody, která spolu s mořem vytváří nezapomenutelnou scenérii. Konference tak byla přínosem nejen po pedagogické a historické stránce, ale pro mne ze střední Evropy i prezentací přírodních krás dalekého severu.

INFORMAČNÍ LIST - MIMOŘÁDNÉ ČÍSLO KE KONFERENCI *UČÍME (SE) O EVROPSKÉ UNII*

Vydal ASUD v srpnu 2016 z dotace na konferenci Euroclio – Erasmus+.

Překlady z Aj: Jiří Beneš (Otevírání evropských hranic a hraniční kontroly v (post)schen- genské době) a Eva Zajícová (Povstala z trosek – dramatizace možných i skutečných rozhovorů, které vyústily v pochopení nutnosti a založení EU).

Texty z konference: Pavel Martinovský. Text o Finsku: Jiří Beneš.

Redakční uzávěrka srpen 2016.

Neprošlo jazykovou kontrolou.

Redakce a přepis: Pavel Martinovský.

Zaslané příspěvky nejsou jazykově upravovány.

K výtvarnému doplnění IL byla využita běžná loga, foto archív ASUD a z internetu.

Kontaktní adresa: ASUD, Vratislavova 13, 128 00 Praha 2

E–mail: asudcr@seznam.cz

Číslo konta **19261573 99/ 0800** Internet: www.asud.cz

Informační listy jsou také volně ke stažení (kopírování) na stránkách ASUD.